

DARBININKAS

Vol. LXIV, Nr. 23
Birželis-June 8, 1979

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

V. Vokietijos prezidentu 5 m. terminui buvo išrinktas krikšč. demokratų partijos narys ir žemųjų rūmų pirmininkas Karl Carstens.

Izraelis sutartu laiku grąžino Egiptui El Arish miestą Sinajaus pusiasaly, bet ten gyvenę žydai buvo susirėmę su savo kariuomene dėl to, kad jie turėjo palikti ten įsirengtus ūkius.

Irano faktinis valdovas Ayatollah Ruhollah Khomeini paskerkė visus tuos irančius, kurie siekia Iraną padaryti demokratine respublika, ir ragino kovoti prieš juos taip, kaip ir prieš šachą.

JT visuotinis susirinkimas vėl uždraudė P. Afrikai dalyvauti jo posėdžiuose svarstant Namibijos reikalus.

Popiežius Jonas Paulius II paskelbė dokumentą "Sapientia Christiana", reikalaujantį, kad katalikų universitetų profesoriai mokyty pagal katalikų Bažnyčios doktriną.

Prez. Carter pasiuntė į Maroką gynybos d-tą pareigūną Charles W. Duncan, o į Sudaną — senatorių Javits išaiškinti ty kraštų vyriausybėms JAV tikslus Art. Rytuose.

Egipto prez. Anwar el-Sadat ir Izraelio min. pirm-kas Menachem Begin susitiko Egiptui grąžintam El Arish mieste ir iš ten malūnsparniu nuskrido į Beersheba miestą, kur vyks derybos dėl palestiniečiams ribotos autonomijos suteikimo, ir tuo būdu oficialiai atidarė susisiekimą tarp Egipto ir Izraelio.

Nepaisant JT priimtų sankcijų prieš Rodeziją, Sov. S-ga ir toliau perka iš jos chromo rūdą ir vėliau už dvigubą kainą ją parduoda JAV.

Graikija buvo oficialiai priimta dešimtuoju Europos ūkinės bendruomenės nariu.

Irano aliejaus direktorius Hasan Nazih ir min. pirm-kas Mehdi Bazarghan kritikavo Ayatollah Kohmeini valdymą, pabrėždami, kad negalima spręsti krašto politinių, ekonominių ir teisės problemų tik pagal islamo nuostatus.

Izraelis, rodydamas gerą valią ryšium su susisiekimo atidarymu tarp Egipto ir Izraelio, paleido iš kalėjimo 16 arabų politinių kalinių, nubaustų administracinėmis ar nedidelėmis teismo bausmėmis.

Rodezijos parlamentas valstybės prezidentu išrinko min. pirm-ko Abel Muzorewa pasiūlytą kandidatą Josiah Zion Gumede.

Irano aliejum turtingoj Kuzistano provincijoje kelias dienas vyko tarp ten gyvenančių arabų ir vyriausybės kariuomenės susirėmimai, per kuriuos žuvo apie 100 žmonių.

Rodezijos min. pirm-kas Abel Muzorewa sudarė ministerių kabinetą iš 12 juodųjų ir 5 baltųjų. Be min. pirm-ko, jis dar bus ir gynybos ministru, o buvęs min. pirm-kas Ian D. Smith paskirtas ministru be portfelio.

JT saugumo taryba pratęsė taikos priežiūros dalinių mandata Golan aukštumose dar 6 mėn.

Palestiniečių teroristai išsprogdinus Jeruzalės bombą, užmušusią 3 ir sužeidusią 13 žmonių, Izraelio lėktuvai kelias dienas puolė palestiniečių stovyklas pietiniam Libane.

San Salvadore kairieji teroristai nužudė švietimo ministrį Carlos Antonio Herrera Rebollo ir taip pat Šveicarijos charge d'affaires Hugo Wey.

POGRINDŽIO SPAUDA IR VEIKLA

Iš Lietuvos K.B. Kronikos Nr. 36

(Tąsa iš pereito nr.)

Pogrindinės spaudos reikšmė būtų nedidelė, jei jos neišpopuliarintų Vatikano ir Laisvės radijo laidos, jei nebūtų mūsų brolių užsienio lietuvių dauginama ir skleidžiama užsieny. Šių stočių laidos ir užsienio lietuvių bei užsienio spaudos reagavimas labai sutramdo vietinių ateistų siautėjimą. Daugelis aktyvių ateistų nenori išgarsėti visame pasaulyje, bijo, kad jų pavardės nebūtų linkniuojamos įvairiomis pasaulio kalbomis, kad neliktų įrašytos dokumentuose kaip savo tautos engėjų, pasidavusių svetimačiam sunkiausioms jos istorijos dienomis. Gal dar prisideda ir nerimas — ar neteks kada nors atsakyti už savo piktadarybes?

Katalikų Bažnyčia suprato, kokia galinga jėga yra šių laikų masinės informacijos priemonės.

MIRĖ VYSK. JUOZAS MATULAITIS-LABUKAS

Vysk. Juozas Matulaitis-Labukas, Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos apaštališkasis administratorius, po trumpo ligos gegužės 31 mirė Kaune.

Velionis buvo gimęs 1894 sausio 19 Alytaus apskr., kunigu įšventintas 1918 gegužės 26. 1946-1955 praleido Sibire. Vyskupu konsekruotas 1965 gruodžio 5 Romoje.

Jos gali būti panaudojamos ne tik tikėjimui platinti, bet ir jam ginti.

Paskutiniu metu susikūrė Rusijos Pravoslavų ir Lietuvos Katalikų Bažnyčios tikinčiųjų teisių gynimo komitetai. Jų uždavinys — viešai skelbti tikinčiųjų persekiojimo faktus. Mes laukiame iš užsienio lietuvių ir viso pasaulio tikinčiųjų, kad jie visomis priemonėmis paremtų šių komitetų veiklą ir į jų išskeltus persekiojimo faktus reaguotų pačiomis sėkmingiausiomis priemonėmis. Esame dėkingi ypač už JAV lietuvių veiklą. Jie atlikty tiesiog istorinę misiją, jei pajėgtų suorganizuoti viso pasaulio tikinčiųjų sąjungą persekiojamus tikinčiuosius paremti ir ginti, į kurią, be Katalikų Bažnyčios turėtų įeiti viso pasaulio ypač didžiosios konfesijos. Vieninga kova duos gerų rezultatų. Persekiojamiems sutramdyti yra visokių priemonių: persekiojimų prekių boikotas, protestai, diplomatinės pastangos pamaldos, eisenos, pasninko dienų paskelbimas ir t.t.

Viešai veikiančios Bažnyčios darbą Lietuvoje papildė katalikombiniu būdu dirbą kunigai ir pasauliečiai. Jie yra ypač smarkiai persekiojami. Dalis tikinčiųjų sekmadieniais nedrįsta viešai eiti į bažnyčią ir priimti sakramentus. Jiems sunku gilinti tikėjimo žinias, parengti vaikus išpažinčiai ir Pirmajai Komunijai. Jiems padeda katalikombiniu būdu veikiančios Bažnyčios atstovai. Lietuvoje nėra dviejų Bažnyčių ir nemanoma skaldyti. Katakombinė Bažnyčios veikla dar nelabai išplitusi, nes per mažai Bažnyčios vadovų vertinama ir remiama; į jos pageidavimus dar per mažai kreipiama dėmesio. Jos veikla sunki, bet būtina. Ateistams toks darbas, kurio vaisiai teikia didelį vilčių ateičiai, kelia didelį susirūpinimą, nes jo neįmanoma sukontroliuoti. Valdžia labai stengiasi katakombinę Bažnyčios veiklą likviduoti vyskupų ir net Vatikano rankomis. Kai kurie vyskupai bandė išgauti Šventojo Tėvo pritarimą, kad nieko nebūtų veikama be viešai dirbančiųjų ateistinės valdžios palaikymo vyskupų leidimo. Ačiū Dievui, Apaštala Sostas suprato šią klaidą.

Labiausiai yra persekiojami slapti katakombinės pogrindinės spaudos platintojai. Neaiškiomis aplinkybėmis nužudyti uolūs tikintieji: Kaune — Palanavičius, Panevėžyje — Kriaučiūnas (įmestas į šulinį); kiti sukišti į lagerius — Nijolė Sadūnaitė, Petras Plumpa, Vladas Lapienis ir kt.

Ateistai vartoja visas galimas priemones lietuvių tautai subdievinti: ateistinę propagandą per radiją, spaudą, televiziją, ateistiškai auklėdami nuo mažų

(nukelta į 2 psl.)

Vilniaus universiteto 400 metų minėjimas Kultūros Židinyje Brooklyne. Prezidiume iš k. LB New Yorko apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis, prof. Domas Krivickas, buvęs Vilniaus universiteto prorektorius, Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, dr. Kęstutis Valiūnas — Vliko garbės pirmininkas, Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, pranciškonų viceprovincijolas. Prie pulsto prof. Rimvydas Šilbajoris, Lituanistikos Instituto pirmininkas. Minėjimą surengė Lituanistikos Institutas gegužės 27. Nuotr. L. Tomašaičio

LIETUVOS KATALIKAI DŽIAUGIASI POPIEŽIAUS VIZITU Į LENKIJĄ

"Naujas Lietuvos tikinčiųjų kreipimasis į popiežių Joną Paulių II-ąjį", — tokia žinia paskelbė Italijos katalikų dienraštis Avvenire ir kiti didieji Italijos laikraščiai, remdamiesi užsienio spaudos agentūrų iš Maskvos informacija.

Grupė lietuvių kunigų, rašo dienraštis Avvenire, Šventajam Tėvui besirengiant vykti į Lenkiją, paprašė, kad popiežius padėtų Lietuvos Bažnyčiai ir apgintų lietuvių tikinčiųjų teises. Apie šį naują kreipimąsi į popiežių spaudos konferencijoje Maskvoj pranešė užsienio laikraštiniui Lietuvoj įsisteigusio Tikinčiųjų Teisių Gynybos Katalikų Komiteto narys kun. Sigitas Tamkevičius.

Lietuvos katalikai, pažymėjo kun. Tamkevičius, džiaugiasi

pagrindinis uždavinys yra atkreipti sovietų vyriausybės dėmesį į Bažnyčios ir jos tikinčiųjų diskriminavimo faktus ir siekti, kad sovietų įstatymai ir jų praktinis taikymas, liečiantis Bažnyčios ir jos tikinčiųjų reikalus, neprieštarautų tarptautiniam Sovietų Sąjungos įsipareigojimams.

Be kunigo Sigito Tamkevičiaus, komitete taip pat dalyvauja kun. Alfonsas Svarinskas, kun. Jonas Kauneckas, kun. Vincas Vėlavicius ir kun. Juozas Zdebskis.

Komitetas atstovauja Lietuvos tikintiesiems, kurie sudaro apie 80 procentų visų Lietuvos gyventojų, nors valdžia stengiasi nuslėpti tikrąjį tikinčiųjų skaičių, tvirtindama, kad katalikai tesudaro apie 50 procentų Lietuvos gyventojų.

BENDRA TAUTŲ DRAUGYSTĖ PRIARTINS VISŲ LAISVĘ

Kalba ukrainiečių disidentas Moroz

Valentyn Moroz, ukrainiečių disidentas, rašytojas ir politinis kalnys, išskentęs 13 metų Sovietų Sąjungos kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose, 1979 balandžio 27 kartu su kitais keturiais politiniais kalniais buvo iškeistas į du sovietų šnipus, pagautus Amerikoje.

Valentyn Moroz estų namuose New Yorke gegužės 29 sutiko pasidalinti savo įspūdžiais ir nuomonėmis su ukrainiečių, estų, latvių ir lietuvių atstovais. Be paties prelegento ir jo vertėjo, dalyvavo dar 15 asmenų. Lietuviam atstovavo Lietuvos gen. konsulas New Yorke Anicetas Simutis, Vliko atstovas prof. dr. Jokūbas Stukas ir Darbininko redaktorius kun. dr. Kornelijus Bučmys, OFM.

-o-

V. Moroz, jau mėnesį ir dieną praleidęs laisvėje, kalbėjo ukrainietiška, retkarčiais įterpdamas ir anglišką sakinį. Anglų kalbos dar nedaug pramokęs.

Jis prisiminė dienas, kartu praleistas su Baliu Gajausku Mordovijos lagery Nr. 1. B. Gajauskas savo dvasią esąs nepalaužiamai stiprus, nebijo kovoti už kitų ir savo žmogiškas teises, bet fiziška jo sveikata esanti la-

bai silpna. Paskutiniu laiku Gajauskas lagery, o jo žmona Irena laisvėje kovoja už teisę susituokti su bažnytinėm apeigom. Anksčiau jiedu susituokė kalėjime tik civiliai.

V. Moroz pabrėžė, kad politiniai kaliniai, surinkti iš įvairių tautų, tarp savęs labai gražiai gyvena, vienas kitam talkina, mokosi vienas kito kalbos. Jei tokia draugystė išsivystytų tarp laisvųjų, kaip tarp kalinių, Sovietų Sąjunga ilgai neišlaikytų.

Prelegentas pastebėjo, kad jau pradėjęs rašyti knygą apie savo patirtį Sovietų Sąjungos vergijoj. Būtina, kad visas pasaulis kuo plačiau pažintų tikrojo Sovietų Sąjungos veido visus aspektus. Maskva bijo viešosios opinijos. Kuo daugiau laisvajame pasauly bus rašoma ir skelbiama įvairiom formom apie Sovietų Sąjungos tikrąją padėtį, žmogaus teisių laužymą, tuo lengviau bus pavergtiesiems ir kalinamiesiems. Jei užsieny apie kurį kalinį neužsimenama, tai ir kalintojai jaučiasi drąsni jį dar labiau kankinti.

Konkrečios pagalbos būdus disidentas Valentyn Moroz nurodė kaip laišų dažną rašymą kaliniam, o taip pat siuntinėlių siuntimą jų šeimom.

JAV KONGRESAS BREŽNEVUI — "PALEISKITE GAJAUSKĄ"

Jau surinkta daugiau kaip šimtas parašų po JAV kongreso narių laiškų Brežnevui. Iniciatorių tikslas — bent 200 parašų. Laiške rašoma:

"Kaip Jungtinių Amerikos Valstybių kongreso nariai, mes teikiame didžiausios svarbos mūsų prašymui už antisovietinę veiklą įkalinto lietuvių Balio Gajausko klausimu.

Po 25 metų kalėjimo Gajauskas vėl buvo nuteistas 1978 balandžio 12-14 dešimčiai metų ypatingo režimo lagerio ir penkeriems metams vidinės tremties. Dėl jo nepaprastai silpnos sveikatos tėra nedaug galimybių, kad jis išliks iki bausmės pabaigos.

Kaip jūs žinot, JAV-ės daugeliu atžvilgių, viešai ir diplomatinės keliu, išreiškė savo susirūpinimą šiuo reikalu. Savo pirmąsias viešnagės Sovietų Sąjungoj metu finansų sekretorius Blumenthalis išreiškė mūsų vyriausybės susirūpinimą,

kad Gajauskas būtų kuo anksčiau paleistas.

Gajausko žmonai jau suteiktas leidimas emigruoti su sąlyga, kad ji persikirtų su savo vyru. Norėdami paskatinti tarptautinę santarvę, mes oficialiai apeliuojame į sovietų vyriausybę leisti Gajauskui ir jo žmonai susivienyti su jų šeimos nariais, kurie įteikė peticiją dėl Gajauskų nuolatinio apsigyvenimo JAV-ėse.

SALT II derybom artėjant prie pabaigos, mes esam įsitikinę tikros detentės dviosio, kad Gajausko tylus paleidimas iš Sovietų Sąjungos būtų vertinamas kaip nepaprastai svarbus gestas šiuo lemtingu metu. Tai būtų ir teigiamas ženklas, kad abu mūsų kraštai laikosi Helsinkio susitarimų.

Mes esam pasiruošę daryti visą, kas tik reikalinga, šiam siekiui įgyvendinti ir laukiame Jūsų atsakymo šiuo klausimu." (Elta)

NAUJA POGRINDŽIO SPAUDA PASIEKĖ NEW YORKĄ

Šiomis dienomis New Yorke gauta nauja okupuotos Lietuvos pogrindžio leidžiama spauda.

"Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" Nr. 37, datuotas 1979 kovo 4, turi 64 puslapius ir ketletą iliustracijų. Turinyje: Mes nevieni! Šventasis Tėvas dėkoja už sveikinimus. Prikelkime Lietuvą! Kova prieš ATP nuostatus. Kodėl išrinktas naujasis valdytojas? KGB kova prieš Katalikų Bažnyčios pogrindį. Tikinčiųjų teisės ginti Katalikų komitetas. Teismas Vilkaviškyje. KGB ruošia kun. S. Tamkevičiui baudžiamąją bylą. KGB prieš kun. J. Indriūną. "LKB Kronikai" — 7 metai. Mūsų kaliniai. Žinios iš vyskupijų. Tarybinėje mokykloje. Katalikai Tarybų Sąjungoje. Iš "LKB Kronikos" archyvo. Nauji pogrindžio leidiniai.

"Aušros" Nr. 14 (54) datuotas 1978 gruodžio mėn., turi 62 puslapius. Turinyje: Kun. K. Gaižuko pareiškimas. Nepalūžti, ažuolėliai. Baliui (eil.). SOS! SOS! SOS! Atviras laiškas Lietuvos KP antrajam sekretoriui. V. Mykoliaičio-Putino eilėrašitis. Prekyba tautomis. Tik neapleisk! (eil.). Žvilgsnis į ateities

Lietuvą. Kur Nemunėlis. Tėvynė Motina (eil.). Žinios.

Su okupuotos Lietuvos pogrindžio šios ir kitos spaudos turiniu supažindinsime ir Darbininko skaitytojus.

PAMINĖJO LIETUVĄ

Ryšium su pop. Jono Pauliaus II kelione į Lenkiją televizijos NBC kanalas birželio 4, pirmadienį, po 11 v.v. žinių davė specialią programą "Popiežius grįžta namo". Plačiai rodė jo sutikimą Varšuvoje, Gniezne, Čenstakavoje. Buvo komentarai, kaip Maskva sutinka šią žinią. Paminėjo, kad buvo įdėtos tik kelios eilutės Pravdoje. NBC korespondentas Maskvoje prisiminė Lietuvą net du kartus, kad ji esanti vienintelis katalikiškas kraštas Sovietų Sąjungoje, kad prie didžiausių pastangų skleistį ateizmą, jiems nesiseka ir priešingai — visur didėja religingumas. Priminė, kad dabar, popiežiui lankant Lenkiją, daugybė lietuvių vyksta prie Lenkijos sienos, kad ten galėtų televizijoje matyti popiežiaus keliones.

Savaitės įvykiai

JAV pareiškė Sov. S-gai protestą už tai, kad jos karo lėktuvai skraidė per arti JAV karo laivų.

JAV žvalgybos organai paskelbė, kad JAV parama Sov. S-goj prie Kamos upės pastatytas sunkvežiminių fabrikas gamina dizelinius motorus ir kariuomenės sunkvežimiams, tačiau kai kurie atstovų rūmų nariai ir senatoriai ir toliau reikalauja panaikinti bet kuriuos prekybos su Sov. S-ga suvaržymus.

Iš Kinijos spaudos daromos išvados, kad ten tarp liberalinės ir ortodoksinės politikos šalininkų vyksta tarpusavio kova.

Irano revoliucinės tarybos narys Ayatollah Hashani Rafsanjani šautuvo šūviu buvo sužeistas savo namuose.

V. Berlyno dalyvavimas Europos parlamento rinkimuose pagal sovietus sudaro didžiausią keturių didžiųjų susitarimo Berlyno reikalu pažeidimą.

Baskų teroristai Madride nužudė armijos asmeninio skyriaus v-lką gen. Luis Gomez Hortiguera, du pulkininkus ir jų šoferi.

Trys sovietų žydai disidentai teigia, kad Sov. S-ga yra numachiusi palengvinti žydų emigraciją ir paleisti iš kalėjimo dar 12 politinių kalinių.

Afrikos vienybės org-ja pareiškė, kad ji nepripažinti Abel Muzorewa Rodezijoje sudarytos vyriausybės ir paragino JAV ir Britaniją taip pat jos nepripažinti.

Mauritanijos min. pirm-kas Ahmed Ould Bousif ir 11 kitų pareigūnų žuvo lėktuvo katastrofoje virš Atlanto. Jo vieton paskirtas plk. Ahmed Salem Ould Sidi.

Hong Kongą pasiekė du laivai su 2,600 Vietnamo pabėgėlių. Jų skaičius čia dabar siekia 37,000.

Prez. Carter savo dekretu įgaliojo valstijų gubernatorių reguliuoti aliejaus pardavimą varotojams.

Sovietai nutraukė JAV ambasados Maskvoj bombardavimą mikrobangom.

Italijos policijai paskutiniu metu pavyko sulaikyti kelis raudonosios brigados teroristus, įtariamus dalyvavus min. pirmko Aldo Moro nužudyme ir krikšč. demokratų būstinės Romoje užpuolime.

Gynybos sekr. Harold Brown pareiškė kongresui, kad Sov. S-ga jau nuo 1962 siekia netikėtai puolimu sunaikinti JAV tarpkontinentines Minuteman raketas.

Tarptautinis žmogaus teisių komitetas Humanitas, kuriam vadovauja Vietnamo karo metu demonstracijom pagarsėjusi dainininkė Joan Baez, ir daugelis kitų intelektualų viešai apkaltino socialistinę Vietnamo respubliką už tūkstančių vietnamiečių kalinimą ir kankinimą.

Tautos Fondo penktasis metinis suvažiavimas įvyko gegužės 19 Kultūros Židinyje Brooklyne. Nuotraukoje Fondo atstovai ir svečiai. I-oje eilėje iš k. S. Lušys, J. Audėnas, dr. K. Valiūnas, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, dr. K. Bobelis — Vliko pirmininkas, I. Banaitienė, inž. J. Valaitis — Tautos Fondo Tarybos pirmininkas, M. Samaitienė — LMKF pirmininkė, II-oje eilėje sėdi J. Vaičieliūnas, J. Pažemėnas, A. Čampė, A. Pumputis, dr. P. Vileišis, III-oje eilėje stovi: P. Povilaitis, A. Sperauskas, J. Vytyvienė, K. Dirks, A. Katininė, inž. L. Grinius, M. Noreikienė, A. Vakselis, J. Pamputienė, A. Firavičius, J. Giedraitis — Tautos Fondo valdybos pirmininkas, K. Jankauskas, O. Strimaitienė, B. Bieliukas, J. Vilgalys, V. Banelis. Nuotr. L. Tamošaičio

POPIEŽIUS APLANKĖ LIETUVIUS

Kaip anksčiau buvo pranešta Darbininke, lietuvių Šv. Kazimiero kolegiją Romoj gegužės 6 aplankė Šventasis Tėvas Jonas Paulius II.

Trumpu sveikinimo žodžiu į popiežių kreipėsi kolegijos rektorius prel. L. Tulaba. Išreiškęs didelį visų džiaugsmą dėl popiežiaus apsilankymo, rektorius trumpai priminė kolegijos įsikūrimo istoriją, kurioj pagrindinis veikėjas buvo šv. Kazimieras savo nuolatine globa... Baigdamas pažymėjo, kad lietuviai šiandien popiežiui aukoja tai, ką jie turi brangiausio: savo širdis ir savo tautos kančias.

Atsakydamas italų kalba į pasveikinimą, Šv. Tėvas kalbėjo labai nuoširdžiai ir paprastai, nenusilėpdamas savo susijaudinimo:

“Pirmiausia turiu prisipažinti, kad šis apsilankymas man yra labai brangus. Labai džiaugiuosi, kad Šv. Antano parapijos pastoracinio lankymo programoj

buvo numatytas vizitas jūsų lietuviškoj kolegijoj... Šita kolegija Lietuvos Bažnyčiai yra labai reikšminga. Ji yra brangi taip pat Romos ir visuotinei Bažnyčiai. Aš negaliu nebūti arti jūsų... Jūs gerai žinot, kad aš esu iš Krokuvos, ir šv. Kazimieras yra taip pat gimęs Krokuvoj. Taigi, jei taip galima sakyti, esam iš to paties miesto. Šv. Kazimieras turėjo iš Krokuvos iškelti, ir dabar jis yra Vilniuj. Man taip pat teko iškelti iš Krokuvos, ir dabar esu Romoj”.

Šiuos Šv. Tėvo žodžius palydėjo klausytojų entuziazmas ir karšti plojimai. Plojimam nutilus, jis tęsė:

“Aš manau, kad ši vienybė, ši dvasinė vienybė, kuri yra gimusi tame pačiame mieste, mum padės vieniems kitus gerai suprasti ir gerai bendradarbiauti, vykdant tą pašaukimą, kuris tenka jūsų tėvynei ir Bažnyčiai jūsų tėvynėj. Visiems žino-

ma, kad Bažnyčia jūsų tėvynėj, panašiai kaip ir Lenkijoj, prišinasi blogiui ir mum duoda gerą pavyzdį. Ypač mum duoda gerą pavyzdį Dievo tauta, lietuvių tauta, kuri yra taip tvirtai prisirišusi prie savo Bažnyčios, prie Kristaus, prie savo tikėjimo ir prie religinių tradicijų. Tai tauta, kuri pilnai nusipelnė tikros tautos vardo; tautos, kuri yra pilnai atradusi save, kuri gerai žino savo misiją.”

“Baigdamas noriu dar pasakyti, kad kasdien meldžiuos už jūsų tėvynę. Meldžiuos ne taip sau bendrai, bet atskirai kasdieninėj maldoj ištardamas Lietuvos vardą. Manau, kad tai yra mažiausia, ką galim padaryti, siekdami išlaikyti mūsų vienybę ir mūsų solidarumą. Dievas telaimina jus visus vyresniusius ir jaunuosius, telaimina visus studentus, kurie gyvena šiuose namuose, čia rasdami aplinką, padedančią pasirengti kunigiškai tarnybai.”

Mes jokiū būdu nenorime žeminti Ordinarių autoritetą, kritiškais pastabomis didinti ir taip jau sunkiąją našą. Lietuvos kunigai ir tikintieji nori padėti savo vyskupams: savo pareiškimais raštu, privačiais pokalbiais maldaud, kad jie nekenktų Bažnyčiai. Kunigai rūpinasi, kad kritinės pastabos vyskupams nepatektų į plačią skaitomą spaudos puslapį. Bet kai minėtos priemonės nepadeda, belieka viena išeitis — tas negeroves kelti pagrindinėje spaudoje.

Mes netvirtiname, kad Ordinariai neprincipingai elgiasi visais atvejais. Vyskupas kartais būna priverstas skaitytis su valdžios pareigūnais ir kai kuriomis aplinkybėmis gali daryti nuolaidų, tik ne tokių, kurios prieštarautų Evangelijai bei esminiems kanonų nuostatom — katekizacijos, sakramentų teikimo, Bažnyčios valdymo srityje ir pan.

Tikimės, kad Apaštaly Sostas sudraus bei įspės per daug uolius ateistų kolaborantus — įvairaus rango dvasininkus.

(Bus daugiau)

BENDRUOMENINĖ KRONIKA

JAV LB kasmetinis leidinys “Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania” pasiekia ir anglų kalbos nevertinto kraštus. Leidinį užsakiusiųjų tarpe yra Rijks universitetas Groningeno mieste, Olandijoje.

Murdoch M. Rogers, Edinburgh (Anglijoj) universitete besiruošiąs daktaro laipsniui, savo disertacijai pasirinko temą, liečiančią lietuvių imigraciją į Angliją nuo 1880. Kiek anksčiau moksliniame darbe Rogers yra palietęs lietuviškosios bendruomenės augimą bei vystymąsi Lanarkshire vietovėj, Skotijoje.

apimant 1880-1920 periodą. Šiuo metu jis tyrinėja galimybes minimos bendruomenės Skotijoje augimą palyginti su panašaus dydžio lietuvių kolonijos augimu Amerikoj. Galintieji talkinti vietovės parinkime yra prašomi kreiptis į JAV LB krašto valdybą arba rašyti M.M. Rogers, 17 Waverly Park, Abbeyhill, Edinburgh, EH8 8ER, England.

Iš turimų fondų JAV LB krašto valdyba per Pasaulio LB valdybą paskyrė \$3,000 kultūrinės veiklos Pietų Amerikoj puoselėjimui, \$1,000 Pasaulio Lietuvių Ryšių Centro ruošiamam lituanistikos seminarui prie Kent universiteto parenti, \$250 Chicagoj vykusiom sporto žaidynėm, \$250 Buffalo miesto auditorijos atidaryme lietuviams reprezentuoti, \$200 Dainavos ansamblio muzikinės dramos “E. Platerytės” pastatymui (per LB kultūros tarybą), ir t.t.

Dalia Jakienė, Philadelphiajos skautų veikėja, dirbanti chemikės pareigose Smith, Kline & French vaistų bendrovėj, įsijungė į Koalicijos išlaisvinti Petkui ir Gajauskui veiklą. Ji įeina į JAV LB visuomeninių reikalų tarybą ir dažnai atstovauja lietuviams kitataučių tarpe.

JAV LB visuomeninių reikalų tarybos kvietimu į garbės komitetą, veikiantį prie Koalicijos išlaisvinti Petkui ir Gajauskui, įsijungė disidentas Aleksandras Ginzburgas, Helsinkio konferencijos sutarimų vykdymui Lietuvoj sekti komiteto narys Tomas Venclova, teniso garšenybė Vitas Gerulaitis ir Tarptautinės Žmogaus Teisių Lygos prezidentas Jerome Shestak. Garbės komitetas yra plečiamas, siekiant jį įjungti politinio, visuomeninio, religinio gyvenimo vadovaujančius asmenis.

DOVANA — IRENOS VELONSKIENES SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageidaujamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Siuntinių bei kitais reikalais kreiptis tel. 268-1594, adresas: 69-40 Fleet St., Forest Hills, NY 11375.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų vakarais (516) 757-4296. Antradi. 2-8 val. vak., šeštadi. 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Elizabeth office: 216 Palmer St. (Bet. 2nd and 3rd Aves), telef. 353-2999. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garsza Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidotuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurio miesto daly.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maitas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventoms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Lietuviška REAL ESTATE įstaiga St. Petersburg, Florida ANGELĖ E. KARNIENĖ Broker-Realtor 3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Fla. 33706 Telef. (813) 360-2448, vakare (813) 345-2738 Rezidencijos-Moteliai-Sklypai Apartmentai-Kondominiumai Nuomavimas — Notary Public	
---	--

NAUJAUSIUS 1979 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Dėl informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštadi. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7-8 v.v. 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmadi. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountinside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-2554th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE SV. JONO KAPINŲ.	
--	--

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA ● LĖKTUVAI ● LAIVAI (CRUISES) ● TRAUKINIAI (AMTRAK) ● AUTOBUSAI ● NUOMOJAMOS MAŠINOS ● VIEŠBUČIAI ● IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS ● GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE 2129 KNAPP STREET BROOKLYN, N.Y. 11229 TEL.: (212) 769-3300

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 centsEina nuo 1915 m., 1951 m. sujunge AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS. Pre-
numerata metams \$13.00. Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožlura. •
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Mokslo metus baigiant

Birželio pradžioje lietuviškose mokyklose baigiami mokslo metai. Verta pasidžiaugti lietuviška mokykla. Ją susikūrėme tokiose sunkiose sąlygose, išlaikome ir savo jaunimui suteikiame daug žinių apie Lietuvą, mokome lietuvių kalbos, istorijos, geografijos. Taip jaunimas pamažu jauga į lietuviškąjį gyvenimą. Ateina nauji visuomenės vadai, kultūros darbuotojai, lietuviškosios kūrybos puoselėtojai.

Esame giliai dėkingi pirmiausia tėvams, kurie nesigailėjo nei laiko, nei lėšų, kad jų vaikai gautų lituanistinį išsilavinimą. Yra tėvų, kurie net po 70 mylių vežė savo vaikus į mokyklą, ten laukė, kol pasibaigs pamokos. Paskui vėl grįžo tą patį kelią. Dažnai po pamokų sustoję kokiame skautų ar ateitininkų susirinkime. Taip savo vaikams atidavė visą dieną, kad juose prastėtų lietuviybė. Ačiū tiems nenuilstantiems lietuviybės ugdytojams.

Dėkojame mokytojams, kurie nesigailėjo nei laiko, nei savo sveikatos, kad tik kuo daugiau išmokytų savo klasės vaikus. Kai kiti vėlais vakarais kur svečiavosi, mokytojai sėdėjo prie darbo stalo, taisė vaikų sąsiuvinius, rengėsi pamokoms, rengėsi kuo daugiau nunešti lituanistikos į savo klasę ir į jaunas širdis įdiegti Lietuvos meilę. Jie yra tie lietuviybės statytojai, jos pratęsėjai. Ačiū jiems!

Dėkojame ir jaunučiam mokiniui. Ir jiems reikėjo pasiaukojimo, ryžto ir gero noro lankyti šeštadieninę mokyklą, kai jų draugai iš amerikietiško mokyklų buvo laisvi.

Uždarydami vasarai mokyklos duris, jau dabar pažvelkime, kaip bus rudenį. Ką reikia dabar padaryti, kad ateinantieji mokslo metai būtų geresni?

Padidinkime mokinių skaičių! Visur pastebėta, kad mokinių skaičius pamažu slenka žemyn.

Kitur net tiek nustumuko, kad turėjo susilikviduoti mokykla. Kai kur sumažėjo lietuvių toje apylinkėje, o dažniausiai aptingo jaunieji tėvai. Paraginkime juos, kad leistų jaunuosius į pirmą skyrių, į vaikų darželį. Iniciatyvos tegu imasi Lietuvių Bendruomenės aplinkės valdybos. Juk yra net vienas žmogus švietimo reikalams. Dabar gera proga per vasarą visus paraginti lankyti lietuvišką mokyklą.

Rūpinkimės mokytojų prieaugliu. Kiekvienais mokslo metais į darbą įjunkime jaunus, dar neseniai baigusius mokyklą. Nesibijokime. Jie moksle dirbti su mažiukais. Pamažu pripras ir išaugs nauji mokytojai. Šiomet vyksta ir mokytojų studijų savaitė Kennebunkporte. Pasirūpinkime, kad jaunieji mokytojai ten nuvažiuotų. Specialiai iš šio Atlanto pakraščio, nes Dainavą pasiekti iš čia yra sunkiau ir toliau.

Plėskime lituanistinį švietimą. Tai vienas iš svarbiausių rūpesčių. Juk nepaslapstis, kad kasmet vaikų lietuviškoji kalba prastėja. Mažėja žodynas, prastėja tarimas. Kas kartą blogiau skaito lietuvišką tekstą. Ką daryti? Reikia persigrupuoti pačioje klasėje, daugiau dėmesio skirti konkrečiam lietuvių kalbos mokslui — žodynui, gramatikai. Švietimo Taryba turėtų pagalvoti, ar nereikia prailginti mokslo, vietoj 8 skyrių padaryti prievalomus 9 ar 10. Tai labai teigiamai atsilieptų jaunimui. Sustiprintų ne tik jo lituanistines žinias, bet ir jį patį labiau nuveiktų lietuviškai veiklai.

New Yorkui linkime didinti ir plėsti mokyklą, suburti dar daugiau mokinių, dėti visas pastangas, kad rudenį veiktų devintasis skyrius.

Mokytojams linkime gero poilsio, o mokiniams — gražių atostogų. Dalyvausite lietuviškose jaunimo stovyklose.

(tęsa iš praeito nr.)

Sovietų laimėjimai iš tokių (technologijų) pervedimų yra čia pat įžiūrimi ir ekonominiai. JAV laimėjimai yra tik tariami", rašo George Will.

"JAV kompiuterių firma pripažįsta, kad Sovietai laimėjo 15 metų tyrimų pasekmes išleidami vos 3 milijonus dolerių. Vos už \$150,000 Sovietai iš mūsų pirkto erdvės aprangas, kurių išvystymas Amerikos mokesčių mokėtojams kainavo po \$20,000, 000 už kiekvieną."

Tačiau Sovietai nori dar daugiau paskolų, "...kurios būtų paremtos JAV mokesčių mokėtojų subsidijomis..." "Sovietų bloko prasiskolinimas iš 8 bilijonų dolerių 1970 metais išsipūtė į 55 bilijonus ir vis auga."

Dešinioji JAV spauda pasiremia panašiais ir dar skandališkesniais pavyzdžiais, jau nuo pat "detentės" pradžios. Tačiau kiek daug net mūsų antikomunistinių lietuvių, kurie naudoja si tik "liberalinę" vadinamąją "informaciją", liaupsino "detentę"! Todėl reikia džiaugtis, kad pastarajame Vliko seime Chicago vieningai buvo priimta rezoliucija, pasisakanti prieš "detentės" politikos tęsimą.

Patrick Buchanan yra vienas iš vis plačiau skaitomų ir vis drąsiau pasisakančių konservatyvių kolumnistų. Kovo 8 dienos kolumnoj jis labai iškalingai iš esmės kritikavo pereitų metų NBC TV "Holocaust" seriją. "Kodėl? Kodėl turim vis išvėmti baismus, įvykusius prieš ketu-

UŽ LIETUVIŠKO AKIRAČIO

Kas rašoma kitur

VILIUS BRAŽENAS

ris dešimtmečius?... Kuriam tikslui yra tas Vakarų nosies trynimasis Hitlerio žiaurumų srutose?..."

Mum atsakoma, girdi, tam, kad to vėl neįvyktų. "Tačiau tiesa yra tokia, kad tai vėl įvyko, net du kartus pastarajame dešimtmety", nurodo Buchanan, pavyzdžiais duodamas Kambođijos Pol Pot vadovaujamų komunistų nežmoniškas žiaurības. Jis primena faktą, kad to režimo "... vienas didelis sponzorius buvo Kinijos Liaudies Respublika, su kuria JAV slapta ir entuziastingai praėjusį gruodžio mėnesį normalizavo santykius."

Kaipgi pasaulis reagavo į Idi Amin barbariškumą prieš aziatų mažumą ir po to prieš savuosius? — klausia kolumnistas. Jis primena, kad Afrikos Vienybės Organizacija kėlė Aminui ovacijas ir net padarė jį jos pirmininku. "Jungtinės Tautos niekada net nesvarstė pritaikymo Ugandai sankcijų, taikomų Rodezijai". ... "Vieno vienintelio juodojo mirtis Pietų Afrikoje iššaukia daug garsesnį protesto staigumą, negu šimto tūkstančių juodųjų mirtis Ugandoje. Segregacija atneša daug atšiauresnį nubaudimą, negu sisteminės skerdynės."

Pirmoji komunija Dievo Apvaizdos lietuvių parapijoje Detroite gegužės 6. Nuotr. Jono Urbono.

Ir pagaliau P. Buchanan pasako tai, kas mum, išeivijos lietuviui, įsidėmėtina, garsintina ir siektina pakeisti per aktyvų dalyvavimą krašto žinyboje ir politiniame procese:

"Kol tu esi prieš Ameriką, esi prieš baltuosius ir simpatizuoji komunizmo tikslams, kol savo nusikaltimus vykdai šventos revoliucinės teisės vardu, ką gi — tu gali drąsiai žudyti ir nebijo ti bausmės."

-o-

Jeffrey Hart, kitas konservatyvus kolumnistas, neseniai lygiagrečiai su P. Buchananu išskėlė savo straipsniuose dešiniųjų organizacijų literatūros ir kalbėtojų konservatyvių senatorių ir kongresmanų jau seniai keliamą įsidėmėtiną JAV konstitucinį klausimą: ar JAV aukščiausias teismas iš tikrųjų turi jo sau užurpuotas teises kištis į kongreso įstatymdavystės kompetencijoje esančius klausimus? Tai svarbu žinoti, kadangi daugelis iš mūsų tarpe yra numoję ranka ("nieko negalima padaryti...") ir maldas mokyklose, vaikų prievartinio vežiojimo ir panašius pasipriešinimo ir atitaisymo reikalingus klausimus.

Jeffrey Hart (Dartmundo kolegijos profesorius) net nurodo, kad pagal konstituciją Amerikoje nėra, kaip įprasta sakyti, "trijų lygių vyriausybės šakų", bet

viena iš trijų yra vyraujanti virš kitų dviejų — tai kongresas. Kongresas tvirtina prezidento skyrimus, į kuriuos įeina ir aukščiausiojo teismo teisėjai, o ne atvirkščiai. Kongresas gali išpareigų pašalinti ne tik teisėjus, bet ir patį prezidentą, o ne atvirkščiai. Priedu kongresas turi konstitucinę galią apriboti aukščiausiojo teismo kompetenciją spresti apeliacinėm byloms, pasakydamas teismui, į kurią sritį... nekištų savo nosies. JAV konstitucijos Article III labai aiškiai sako, kad JAV aukščiausias teismas turi apeliacinę jurisdikciją... išskyrus kongreso padarytas išimtis ir pagal jo nustatytas taisykles" ("...with such Exceptions, and under such Regulations as the Congress shall make"). Negali būti aiškiau!

Savo išvykose su paskaitomis turėjau stebėtis, kiek daug net inteligentų ar bent inteligentiškai skambančių paklausėjų radijo pokalbiuose nesupranta kongreso reikšmės Amerikos valdymui.

Šis konstitucinis kongreso pirminavimas reiškia, žinoma, kad ir mūsų politinė veikla turėtų būti pakeista pagal šią realybę ir būtų daug viltingesnė. Pagal tai JAV konservatyvūs aktyvistai pastaraisiais metais visai nebekreipia dėmesio į prezidentinių rinkimų farsą. Šie gali būti, ir yra, manipuliuojami ir kontroliuojami "liberalinio establishmento" per jo kontrolę esančią pagrindinę žinybą. Dabar susikoncentruojama į kongreso, ypač atstovų rūmų, rinkimus, kurie yra arčiau balsuotojų ir sunkiau pasiduoda centrinei įtakai ir kontrolei.

Išrinktas konservatyvus kongresas pakeistų ne tik JAV vidaus politiką, bet ir pasuktų laisvės kryptimi užsienio politiką, ko "liberalų" gražios kalbos tikrai nepadarys.

-o-

Tikimės, kad mūsų išeivijos patriotinė spauda, nebūtinai užimdama partinę poziciją ar išeidama su raginimais, už ką balsuoti, paruoš rinkimams savo skaitytojus, pateikdama informacijos, kuri negaunama iš didžiojo žinybos šaltinių. Okupacijų metu panašų vaidmenį, žinoma, daug ryškesniu skirtumu, suvaidino mūsų pagrindžio spauda.

Antanas Vaičiulaitis

ŽVEJŲ DUKTĖ BANGUOLĖ

2

Bet, susigriebęs, jis vėl dailiai kalbėjo:

— Matau, kad čia tavo siela prijunkus ir čia kūrenasi tavo namų liepsna. Pasiliki laiminga ir neminėki blogų žodžių bastūno, kuris greitai laivu buvo atklęs į tave ir į tavo žemę. Banguolė atsakė:

— Aš prašysiu savo tėvų dievus, kad tavo dienos būtų gražios ir šviesios, ir geru žodžiu minėsiu tavo vardą, nors jo nežinau.

— Vadinuosi Sigurdas, ir mano laivai bėga skersai ir išilgai per viso pasaulio vandenį. Rytos mes iškeliaujame. Aš stovėsiu ant laivo ir lauksiu tavęs atsiveikinti. O dabar grąžinu, ką tau marių vilnys išliūliavo.

Jisai pasilenkė, užnėrė Banguolei ant kaklo grandį ir nujojo.

Toje grandyje, didele akimi įstatytas į aukso lukštą, kabojo josios gintaras.

Su daugeliu žmonių, kurie

ėjo išleisti žuvėdų, nukako ir Banguolė. Iš tolo ji regėjo, kaip, aukštai iškeltos, plevėno burės.

Laivo pirmagalėje stovėjo Sigurdas ir laukė.

Jisai riktelėjo linksmai:

— Tuoj mes ištrauksim inkarą ir leisimės į jūras, su vėjais šaukdami dainas.

Mergaitė jam atsakė:

— Tegu jūsų širdys būna smagios ir laimingi grįžkite į savo žemę ir į savo namus.

— Ačiū tau už gerą žodį. Kad atsimintumei mus ir mūsų laivą, eiki su manim ir išsirinki, ko tik tavo širdis trokštą.

Nieko daugiau nenoriu. Jau ir taip mane apdovanojai, ir aš tavęs niekadoms neužmiršiu, — tarė Banguolė.

Vienok jaunasai žuvėdas šnekojo taip dailiai ir buvo toks malonus, kad mergaitė pagaliau sutiko ir nusileido į laivo dugną, kur skryniose gulėjo lobiai.

Sigurdas jai rodė savo turtus ir pasakojo, kur kiekvieną daiktą pirkęs. Jis liepė jai klėstis skaras, kurios buvo viena už kitą gražesnės, ir maustė apyrankes, kurios, krestelėtos, žvangėte žvangėjo. Jis nesiliovė šnekęs apie savo miestą, ir kaip puiku

tenai esą, ir apie savo keliones ir apie jūrų audras, kurios, ištikiosios, daužo laivus. Kai jis taip kalbėjo, mergaitė, sunerimusi, ėmė stebėti, kad laivo sienos girgžda, o grindys lyg supūti ir siūbuotų. Ji atidėjo šalin skaras ir žiedus ir prabilo:

— Ačiū tau už šias grožybes. Tegul jos guli tavo skrynios dugne. Leisk man jau eiti pas savo tėvus ir brolius.

— Ilgai jie tavęs lauks.

— Man liūdna ir baisu nuo tavo žodžių. Sakyki, — teiravosi Banguolė, — kodėl laivas taip girgžda ir kodėl man dingojas, lyg jis supūti ir siūbuotų...

Žuvėdas paėmė ją už rankos ir išvedė į viršų. Mėlyni aplinkui liūliavo vandenys — ir toli, padūmavęs, nyko krantas. Skrodamas vilnis, greitai plaukė prekijų laivas, o gaivūs vėjai pūtė bures.

Banguolė pažvelgė į tolybę nykstančias kopas ir pušis, ir į savo tėvų namus. Ir medžiai ir trobos tartum bėgo palei jūrų vandenį, lyg vydamiesi ją ir šaukdami atgalios į save.

Mergaitė prašneko maldaudama:

— Gražinki laivą į uostą ir iškelki mane!

— Nekreipsiu vairo ir nesuksi laivo atgalios, — atsakė Sigurdas. — Tuien skrieji nūn į vaizbūnų salą ir į mano miestą.

— O, leisksi namo pas motinėle...

— Mano namai bus tavo na-

mai, ir tu būsi mano vaikų motina.

Išgirdusi tuos žodžius, Banguolė pravirko ir aimanavo:

— Dar kartą prašau: leisk, o jei neleisi, manęs vis tiek gyvos neparveši. Aš neištūrėsiu be savo žilagalvės motinėlės ir be savo pušų siūravimo.

— Tu neišsoksi iš laivo ir nenugrimsi marių vandenyse; matai, visur sergsti jūreiviai, kuriuos aš pastačiau. Nuometuotą tavę pasodinsiu savo tėvų menė, ir tu per dienų dienas džiuginsi mano širdį.

— Mano siela liūdės be savo žemės ir be savo tėvų.

Sigurdas susirūstino:

— Jeigu tu, Banguole, būsi man gera, ir aš tau būsiu geras. O jei ne, — yra mano rūmuose rūšys, kurin tavę įmesiu ir laikysiu, ligi tau grįš protas.

Nuvedęs jį uždarė ją laivo dugne, o prie durų pastatė žuvėdą, kad saugotų.

Ji tenai verkė ir raudėjo, šaukdamos savo motinėle ir brolius, kad ateitų ir gelbėtų. Ji vaitojo dieną ir naktį, ir niekas jos neaplanė ir nepaguodė. O ji vis regėjo savo tėviškę, ir kopas, ir juodą laivą, kuriuo jaunas žvejas išbėga į jūrą. Ir tada jai darė dar gailiau, ir dar labiau ji verkė ir vaitojo, viena būdama.

2

Praėjo keletas metų. Banguolė jau susilaukė dviejų sūnų ir dukrelės. Vaikai augo gražūs ir gu-

vūs, tik ji pati nyko, ir niekas nematė jos linksmos. Ji dažnai sėsdavo ant jūros uolų ir žiūrėdavo į vandenų platybes. Lankė ją Sigurdo giminė ir klausinėjo, ar jai ko neskauda, kad jos skruostai nublanko ir kad mėlynos jos akys taip gailiai žvelgia į tolybę. Iš pradžių vyras buvo su ja kasdien ir pasakojo apie savo protėvių žygius, ir apie savo žemę, ir apie kalnus, tokius aukštus, kad snieguotos jų viršūnės dangų remia. Puošė jį Banguolė šilkais ir auksu, apstatė ją tarnais ir vis stebėjosi, kodėl ji nuliūdusi.

Paskui Sigurdas sėdo į laivą ir išplaukė į svetimas žemes.

Buvo giedri rudens diena. Pasitėmus sūnu du ir savo dukrelę, Banguolė išėjo ant marių kranto ir žiūrėjo, kaip vilnys pribėga ir dūža į akmenų uolas. Tada padange, girksėdamos, į pietų kraštą nulėkė laukinės žąsys. Jos skrido tiesiai į tenai, kur anapus marių buvo Šventosios miestas ir žvejų kaimas, ir kur siūravo trys aukštos pušys, po kuriomis Banguolė rymodavo vakarais. Ji regėjo kopas, ir darželio vartelius prie gimtinių pirkios, ir raudonus jurginų žiedus. Kada ji taip sėdėjo ir kada laukinių žąsų girksėjimas padangėje vis tolo ir silpo, jai dingojos, lyg štai atsiveria pirkios durys, išeina žila jos motušė ir, prisidėjusi ranką prie akių, žiūri į kopas ir į girias, ar iš tenai neatbėgs josios vienturtė dukrelė. Ir vėl

jinai išvyko savo brolius žengiant jūros krantu ir savo tėvų tarpe, — ir visi jie buvo tokie susirūpinę. Ji suprato, kad ir motušė, ir tėvas, ir broliai, — visi jie ilgstis savo Banguolės. Laukinių žąsų girksėjimas nutilo žydroje padangėje, — ir apėmė sielą didelis liūdesys. Ji žiūrėjo į jūros plotus, o jos dvasia verkė ir aimanavo ir šaukėsi anų vietų, kur ji maža bėginėjo ir kur giriose seni dievai gyveno.

Ašara nuriedėjo per jos skruostus, ir vyresnysis sūnus paklausė:

— Mamyte, ar tau ką skauda, kad verki?

— Nieko man neskauda, — atsakė jinai, — tik man širdį gelia, kad esu be savo žemės ir be savo žmonių, ir kad sėdžiu štai viena su jumis ant svetimų krantų.

Ir ji pasakojo savo sūnams ir dukrelei apie tėviškės šalį, kur dabar šermukšnių uogos rausta, ir kur tokios gražios dainos skamba prie ežerų ir upių, ir kur sena jos motušė vartuose lūkurioja, ir vakarus žvelgdama.

Taip bepasakojant, sutemo naktis ir užteko mėnulis, didelis ir vaikus. Jo spinduliai žėrėjo marių vilnyse, per vandenį tiesdami auksinį tiltą, kurisėjo toli toli, ir anapus jūros baigėsi tamsia anga, lyg kokiais vartais į naują žemę.

(Bus daugiau)

LITERATŪROS MUZIEJUS IR VITAMINAI

Kelionė į Californiją (10)

Pirmiausia apžiūrime poeto Bernardo Brazdžionio namus. Vienaaukščiai, pastatyti atokiau nuo kelio. Į namą buku kampu remiasi garažas. Priešais aikštelė, kurią iš visų pusių puošia įvairūs pietų kraštų krūmai, gėlės. Nežinau net jų vardo, nepažįsti jų.

Iš čia patenki į svečių kambarį ir tuoj nustembi, — kaip viskas švaru, elegantiška. Tai privati meno kolekcija, nes priešais matai daugybę paveikslų. Pažįsti jų autorius iš stiliaus. Vardų vardai. Lietuviai dailininkai. Pačios viršūnės. Tapyba sutelkta daugiausia svečių kambarių, valgomajame, o grafikai skirti koridoriai. Yra ir skulptūros. Ją randi kaip tik svečių kambariye. Ant židinio pakabintas poeto Bernardo ir jo žmonos Aldonos reljefas, čia pat ir poeto biustas. Poetas audringas. Tai skulptoriaus Prano Gasparonio kūrinys.

Valgomasis atsiveria dideliu langu į sodelį. Stiklinės durys įeina į erdvų bestogį priebutį. Čia yra ir kėdės ir stalas poilsio. Čia stovėdamas, matai visą sodą, matai, kaip pradefiliuoja žąsys ir antys.

Virtuvė šviesi, moderniai įrengta. Už jos šakojasi koridorius, kuris nuveda į keletą kambarių.

Namas neturi rūsio. Sako, taip visi namai čia statomi. Vandens šildymo bakas įtaisytas spintoje. Kambariai vakare irgi šildomi elektra, nes čia vakarai būna vėsūs.

Bibliotekoje

Poetas Bernardas Brazdžionis visą laiką mėgo knygas ir jas brangino. Taip sudarė nemažą biblioteką. Turi daug knygų ir iš Lietuvos.

Knygos įkurdintos viename kambariye, kur poeto darbo stalas. Ant stalo ir aplinkui — pilna visokiųjų smulkmenų, pieštukų, popieriaus. Pridėta knygų knygelių. Žino tik vienas jis, kur kas padėta, kur įsprausta.

Jis telkia ir laikraščius, žurnalus. Ilgą laiką redagavo Lietuvos Dieną. Ir ten rinko svarbesnius rankraščius. Taip susidaro ištisas privatus literatūros muziejus.

"Klėtėlės" turtai

Knygos ir surinkta medžiaga nebetilpo kambariye. Tai įrengė savotišką klėtėlę garaže.

Garažas didelis, prikraitas dar ir įvairių sodininkystės įrankių. Viename kampe pastatytas atskiras kambarys — "klėtėlė". Ten rasi sofą — lovą, staliuką ir knygų lentynas. Čia sudėta labai daug knygų iš Lietuvos, daugiausiai raštai. Čia sukrauta ir eilė dežių su laikraščių komplektais. Tom dėžėm "išmūryta" dar viena siena garaže.

Bernardas Brazdžionis renka visa, kas surišta su lietuvių literatūra. Čia rasime Draugo literatūrinės dalies komplektą, Aidas, Laiškus Lietuviams ir t.t. Sudėta į dėžes, užrašyta pavadinimas ir metai.

Renka ir rašytojų laiškus. Ir jų susitelkė nemaža, nes susirašinėjo su daugeliu rašytojų. Susirinko ir iš Lietuvos Dienų įdomesnius ir retesnius rankraščius.

Ateities literatūros istorikai turės nemaža darbo, kol šį privatų literatūros muziejų ištyrins.

Ta "klėtėlė" kažkaip nukėlė į tėviškę, į vienišus kampelius, kur turėjai vieną langą ir daug knygų, ir vasarą už lango, tylius saulėleidžius. Viena tvė!

Vitaminų vitaminai

Ponia Aldona Brazdžionienė yra kaunietė, Kaune gimusi ir augusi. Kaimo gyvenimas jai svetimas, pažįstamas daugiau tik iš pasakojimų. Dabar ji gyvena kaime, apsupta gamtos. Ėmė ir pasidavė tam gamtos ritmui, kelias ir gula maždaug su gamta. Su kokių rūpestingumu ji prižiūri gėles. Sodina, laisto, traukia tiesiog lapelius iš žemės, kad tik gražiau išaugtų.

Gamta ilgisi žmogaus rankų, ir kur randa tokias globojančias rankas, ten ji suklesti, prasiskleidžia savo gražume.

Globoja ji ir paukščius, ir ypač globoja poetą Bernardą, atvykstančius svečius. Visus vaišina jų pačių pagamintu ir išaugintu maistu. Pusryčių lėkštelėje rasi šviežiausius iškeptus kiaušinius.

Vištos į virtuvę kiaušinius siunčia tuzinais. Tiek jų nesunaudoja, tai mieliai apdovanoja svečius iš Los Angeles. Kas gauna pirmą kartą, tai džiaugiasi ir dėkoja. Kas gauna antrą kartą, — taip sau. Nepadaro įspūdžio. Trečią kartą gavęs, jau net nusišmena. Ir vėl tie kiaušiniai!

Ponia Aldona yra vitaminų specialistė, tiesiog enciklopedija. Daug skaitė, išstudijavo, tai dabar virtuvės spintelė atrodo kaip kokia vaistinė. Vitaminų buteliukai. Ji žino viską, ko reikia ir kam reikia. Net dr. Zigmas Brinkis, toks chirurgas, klausia jos nuomonės apie vitaminus.

Prie pusryčių stalo ateina ir vitaminų dozė, ateina ir Aldonos jauki šypsena. Ji visada švyti ir šypsoi, visiem turi daug gero. Namus ir visą aplinką globoja su didele meile žmogui.

Svečias muzikas

Tuo metu iš Lemont, Ill., atvyksta ir dr. Juozas Briedis.

Jis yra veterinarijos daktaras, bet čia Amerikoje studijavęs muziką — dainavimą ir kompoziciją. Pamėgęs poeto Bernardo Brazdžionio poeziją, ėmė rašyti muziką jo eilėraščių. Ir šiemet, bene tai buvo sausio mėnesį, Chicagoje jis surengė savo kūrinių koncertą. Visi tekstai buvo Bernardo Brazdžionio, kompozicija — jo. Pasikvietė į talką Chicago solistus ir pats prisidėjo.

Turėjome progos ir šioje viešnagėje pasiklausyti jo dainavimo ir kompozicijų. Jo kūrybos stilius primena romansus ar estradines dainas. Su lengva

melancholija, ilgesiu viskas nuspalvinta. Tikrai jo sukurtų dainų dalis pasklis žmonėse ir nueis, nubanguos tolyn, tolyn.

Dr. Juozas Briedis atvyko iš tirti galimybių, ar galima čia įsikurti. Čia, sako, esąs geriausias klimatas visoje Amerikoje. Tad ar negalima iš Lemonto, Ill., čia pervežti savo pianino ir su-

CLEVELANDO JAUNIMAS

Į KONGRESĄ

Clevelando jaunimas į IV-ąjį pasaulio lietuvių jaunimo kongresą išrinko tris atstovus: Nijolę Lenkauskaitę, Kristiną Rociūnaitę ir Saulių Čyva.

Ilgus metus dirbusi mokykloje ir su skautais, turėjau progą su jaunimu ne vien bendrauti, bet ir artimai susipažinti ir užmegzti tarpusius ryšius. Tapusi kongreso lėšų telkimo komiteto nare Clevelande, nutariau supažindinti mūsų visuomenę su Clevelando jaunimo atstovais, panaudodama jų pačių pateiktą medžiagą mano pagrindiniam klausimam.

Nijolė Lenkauskaitė, šiais metais baigianti psichologijos mokslų studijas John Carroll universitete, jau nuo savo vaikystės buvo paruošta visuomeninei veiklai, augdama šeimoje, kuri yra aktyviai įsijungusi į mūsų visuomeninį gyvenimą. Baigusi Vysk. Motiejaus Valančiaus lituanistinę mokyklą Clevelande, ji pasirodė lituanistinės mokyklos mokytojos pareigom, sėkmingai baigdama Clevelande lituanistinius pedagoginius kursus, kurių eilę metų vadovauja rašytojas ir pedagogas Vacys Kavaliūnas. Yra ateitininkė, dainuoja. Nerijos studenčių vokaliniame ansamblyje nuo pat jo įsteigimo, penkerius metus šoko Grandinėle. Turi geroką lietuviškos visuomeninės veiklos patyrimo krovinį, kurį įsigijo per trejus tarpkongresinius metus. Yra įsitraukusi į Bendruomenės veiklą, būdama Clevelando apylinkės LB ir JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos nare.

Ketvirtąjį jaunimo kongreso tikslus ji apibūdina šiaip: "naujai įgyvendinti ir įprasminti jaunimo dalyvavimą išeivijos veikloje". Kongrese ji tikisi "sustiprinti savo asmenišką veiklą lietuviškuose darbuose, ... patirti džiaugsmą ... stebinti ryšį su kitų kraštų jaunimu deka lietuvių kalbos ir tradicijų". Kongresų metu jaučiama "vieninga šeima su pirmą kartą sutiktais bendraamžiais". Jos asmeniškas įnašas į kongresą skamba taip: "Skraidinsiu Europon savo pačios mintis ... pasiimsiu su savim optimistišką nuotaiką ir entuziastišką norą padėti kongreso pagrindiniam tikslui įgyvendinti".

Nijolė Lenkauskaitė savo laisvalaikį, kurio neturi labai daug, mėgsta panaudoti sportui ir muzikai.

kurtų dainų, pervežti į avokadų ir palmių šalį.

— Pažiūrėsim, pažiūrėsim! — sako poetas Bernardas Brazdžionis. — Bet pirma turime aplankyti Meksiką.

Taip mum surengė išvyką į Meksikos valstybę. Ėmė mane intriguoti. Juk tuo pačiu keliu kadaise 1924 keliavo ir dailininkas Antanas Zmuidzinavičius į tą turtingą ir drauge skurdžią Meksiką. Ir mes pradėjome rengtis kelionei. (p.j.)

(Bus daugiau)

Clevelando jaunimo atstovai iš k. Kristina Rociūnaitė, Saulius Čyvas, Nijolė Lenkauskaitė. Nuotr. V. Bacevičius

dalyvių, kurie be mūsų paramos nepajęgtų jame dalyvauti. Mūsų auka tai indėlis ateičiai.

-o-

Jaunimo kongreso lėšom telkti Clevelande komitetas, kuriam pirmininkauja Juozas Mikonis, lėšų telkimo reikalu kreipiasi į visus geros valios lietuvių. Aukų vajus bus praves tas abiejose Clevelando parapijose; skelbiama per spaudą ir

radio valandėse. Ta pačia proga parduodami loterijos bilietai. Aukus galima siųsti tiesiog Superior Savings & Loan, Lithuanian World Community Youth Congress sąskaiton, 798 East 185th St., Cleveland, Ohio 44119; arba komiteto pirmininkui Juozui Mikoniui, 866 East 185th St., Cleveland, Ohio 44119. Galima ir asmeniškai jį įteikti komiteto nariui.

Aurelija Balašaitienė

FLORIDOS LIETUVIUOSE

Palm Beach Lietuvių Klubo susirinkimas sušauktas kovo 3. Įdomią paskaitą apie šv. Kazimierą skaitė kun. Vytautas Pikturna. Balandžio mėn. susirinkimas įvyko balandžio 7. Jonas Daugėla pranešė apie ABN (Antibolševikinės lygos) susirinkimą Floridoje. Juozė Daugėlinė priminė, kad Chicagoje lietuvių stato Donizetti operą "Lucia di Lammermoor". Ji supažindino su šia opera, o taip pat ir su lietuviškos operos veikla. Ablejuosė susirinkimuose dalyvavo 30 su viršum klubo narių ir svečių. Susirinkimai baigti vaišėmis, kurias parengė Juzė Vaišvilienė ir Stasė Balčiūnienė.

Lietuvių Bendruomenės Aukšinio Floridos Kranto apylinkės metiniame susirinkime išrinko naują valdybą. Jon įeina: V. Balčiūnas, P. Bilskus, K. Liuteriozaite, O. Rudaitienė, B. Sidzikauskienė, E. Zubrickienė, N. Žitautienė ir P. Urbutis. Ši apylinkė pereinama metais lietuviškiem reikalams paaukojo per 700 dol. Šiame susirinkime jaunimo kongreso reikalams paskirta 385 dol. Apylinkės valdybos rengia

mas Motinos dienos minėjimas įvyks gegužės 6, sekmadienį, nuo 12 iki 3 val. popiet Sea Gardens Hotel restorane, 615 No. Ocean Blvd. Bus priešpiečiai ir pritaikyta programa.

Lietuvių Bendruomenės Palm Beach apylinkės metinis susirinkimas įvyko kovo 18. Pagal statutą išrinkta dalis valdybos narių. Šių metų valdybą sudaro: pirm. Z. Strazdas, P. Mikšys, K. Ginotienė, A. Jakubauskienė, A. Pilipavičius, A. Šalkauskas ir J. Stoškūnaitė. Pirm. Z. Strazdui pasiūlius, susirinkimas dauguma balsų nutarė šiais metais Naujų metų sutikimo pobūvio nerengti, nes jį šio vietovio rengia Palm Beach Lietuvių Klubas.

Lietuvos Dukterų Juno Beach ir apylinkės skyrius, pirmininkaujamas A. Pilipavičienės, Motinos dienos minėjimą rengia gegužės 6, sekmadienį, 2 val. popiet. St. Paul of the Cross bažnyčioje bus mišios už lietuves motinas. Po mišių ten pat vyks ir minėjimas, kuriame viešnia iš St. Peterburgo, Angelė Karnienė skaitys paskaitą. Po to bus meninė programa ir pietūs. — L.Ž.K.

HARTFORD, CONN.

Priešvėlykiniai pusryčiai

Verbų sekmadienį, balandžio 8, Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Hartfordo klubas suruošė priešvėlykinius pusryčius.

Tuoju po lietuviškų mišių, kurias aukėjo Švč. Trejybės parapijos klebonas kun. J. Matutis, daugiau kaip šimtas parapičių susirinko erdvoje parapijos salė, kur jau visų laukė puošnūs stalai, aprauti tradiciniais vėlykiniais valgiais. Ant stalų padėti balti avinėliai kiekvienam priminė gyvą auką — patį Kristų, o margučių pintinėles tarp pavasarinų gėlių puokščių viliojo išradiniais raštais. Klebonas palaimino valgių stalus, pasidžiaugė Hartfordo moterų klubo priešvėlykinių pusryčių rengimu ir pareiškė pageidavimą, kad tai taptų tradicija.

Visiem buvo labai malonu pabendrauti, drauge pajusti artėjančių Vėlykų rimtį. Tikintiesiems Vėlykos reiškia Didžiojo Prisikėlimo šventę, gaivinantią dvasinę gyvybę, įkvėpiančią jungtis ir ryžtis mūsų pavergto tautos gelbėjimo darbui. Lietuvių tauta trokšta išlikti gyva, laisva. Dėl to kenčia mūsų geriausi tautiečiai sovietų sunkių darbų stovyklose, psichiatri-nėse ligoninėse, kalėjimų rū-

siuose. Ten jiems neskamba Vėlykų varpai, niekas netaria Aleliuja, tačiau tvirtas tikėjimas į Kristaus Prisikėlimą jiems visada teikia dvasinės stiprybės.

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos pirm. M. Samatienė visus pasveikino anglų ir lietuvių kalbomis. Su ja iš New Yorko dar buvo atvykusios LMKF sekretorė V. Čečetienė ir New Yorko klubo narės V. Sutkuvienė, I. Banaitienė.

Papusrėčiavus įvyko LMKF Hartfordo klubo narių pokalbis, kuriam vadovavo šiais metais išrinkta klubo pirm. K. Marijošienė. Klubo narės išklė eilę idomių klausimų pavergtoji tėvynės kalinamų ir persekiojamų žmonių gelbėjimo reikalais. Į klausimus atsakinėjo Federacijos valdybos narės.

Nuolat lietuvių spaudoj randam priekaištų, kad labai mažai daroma žygių pagelbėti sovietinio teroro aukom. Todėl LMKF ėmėsi iniciatyvos įsteigti Žmogaus Teisėm Ginti Komitetą, kurio nariais ir rėmėjais yra visi jos klubai. Klubai gražiai kooperuoja, ir tose vietovėse, kur jie veikia, smarkiai gyvėja Lietuvos sąžinės kalinių gelbėjimo pastangos. Klubo pirm. K. Marijošienė, priitarian klubo narė, paskyrė stambiają auką LMKF Žmogaus Teisių Komiteto darbui remti.

I. Banaitienė

New Yorko ramovėnai gegužės 28 surengė pamaldas už mirusius karius. Paskui aplankė kapus ir papuošė juos gėlėmis. Nuotraukoje — po pamaldų prie kryžiaus Kultūros Židinyje. Nuotr. L. Tamošiūčio

KNYGOS GIMIMAS.

ŽVAIGŽDĖS GIMIMAS

“Star is born!” — šaukia filmų ar teatro pasauly, atsiradus neabejotinam talentui. Toks neabejotinas talentas gegužės pradžioj staiga pasirodė Kalifornijos lietuvių pasauly, jaunimo ruoštame spektakly “Viva, Europa”. Tai Vita Polikaitytė — sopranas.

Prie gerai pavykusio spektaklio buvo džiaugtasi ir susimąstę. Sujudinta, nusteibinta Angelų miesto lietuvių pabėrė tarp savęs įvairių komentary, daugiausia džiugių, taip pat kritiškų, skatinančių, pakreipiančių (deja, ir iškreipiančių!). Iš čia ir kilo šios mintys, užgriebiančios mūsų gyvenimą ir menus bei menininkus.

Tą vakarą, kai tik nuskambėjo “Viva Europa”, publikoj pora balsų garsiai reiškė: “Na, tai pasirodė mūsų jaunimas! Bravo! Tegu dabar visi kiti vadovai ir programų atlikėjai nusiima!”

Niekas tegu nenusiima! Esam viena bendruomenė, visų darbas ir pasisekimai, ir net klaidos, padeda siekti mūsų tikslų, padeda tobulėti, kartais kokybe kiek nukristi, vėl pakilti ir siekti, dirbti, krutėti, kurti... Tobulumui nėra ribų. Kas vakar atrodė tobula, gal šiandien jau kiek atsibodę, gal reikia ieškoti naujūmų... Gal nebūtinai visas reikalinga, bet iš tikro visi mes reikalingi vienas antram, siekiant asmeninio ir visuomeninio tobulėjimo ar įmantresnių kūrybos išraiškų.

Jaunimas Angelų mieste. Prieš du mėnesius, besukant galvą, kaip “uždirbti” jaunimo kongresui lėšų, Dainai Gudauskaitė kilo mintis paruošti originalų vaidinimą. Jos mama (muz. G. Gudauskienė) šią mintį pagyrė ir vėliau, jau repetuojant, visam ansamblui suteikė daug paskatinimo ir pagalbą. Bet visą vadovavimo darbo našta pasiėmė Danutė Barauskaitė, temą “Viva, Europa” vystydama, naujoviškai prie jos pridama, sujungdama su šios vasaros jaunimo tikslu — kelione į būsimą Europoj pasaulio lietuvių jaunimo kongresą, sugalvodama tekstą, pagalbines skaidres, daug muzikos, daug šokių, komiškų situacijų, solo dainų... Ir visa — gyvai, įvairiai, dekoracijas greitai keičiant, tempo, tempo, zip-zip... Jaunimas ir ta idėja, ir forma, atrodo, susizavėjo, nes visa atliko su nuostabiu entuziazmu (ir užtat — sėkmė!).

Bet ar būtų jaunuoliai visa tai padarę, jei nebūtų kitų buvę už jų, kas juos įkvėpė, paruošė, išmokė pagrindinių dalykų?

Visi jiems buvo reikalingi. Juk ir D. Barauskaitė viešai dėkojo savo mamai ir tetai (prof. M. Biržiškos dukrom — Anulei Barauskieni ir Marilei Zymantienei). Dėkojo taip pat muzikai Giedrai Gudauskieni. O juk buvo čia lietuvių kalbos mokytojų nuopelnas (A. Balsienės, O. Razūtienės, Dambrauskaitės, Nelsienės ir kitų). Šiame ansambly — net keturi aktoriai, vaidinę anksčiau Los Angeles Dramos sambūrį (režis. Dalila Mackialienė): Saulius Matas, D. Barauskaitė, S. Stančikas, R. Zeleonytė. Dramos sambūris padėjo pasiruošti jų dabatinei savarankiškai veiklai ir vaidybai... O juk ir akt. režis. J. Kaributas yra dirbęs su Los Angeles ateitininkais; o šiame spektakly buvo daug ateitininkų. O ir naujoji žvaigždė, solistė Vita Polikaitytė, ar būtų tiek žavi, jei ne “dainuojanti-grojanti” Polikaityčių visa šeima? Jeigu jos tėvelis Antanas Polikaitis ir mamytė Dalilė nebūtų tiek su savo jaunimu atidžiai dirbę, tiek juos lavinę?

Taigi šūksniai tą vakarą — “Visi pasislėpkit, nusiimkit, — jaunimas geriau moka!” — nebuvo teisingi.

Visi mes vienos tautos nareliai: senimas, jaunimas, talentai, visuomenė... Ir visi esam vienas antram reikalingi, visi turim

padėti, klystantį pataisyti, pasiekimam “valio” suukti, nedėles klaidas atleisti, nes iš jų irgi mokomės.

Koks senimas, toks bus ir jaunimas. Kokia visuomenė, tokie jos talentai. Dažnai nuo žiūrovų pakantumo, teisingos kritikos, nuoširdaus paskatinimo priklauso ir spektakliai, koncertai, bent jų tobulėjimas. Tas pats ir apie kitus menus. Kokia visuomenė, kokie skaitytojai, tokie iš tos visuomenės ar tos tautos išauga ir rašytojai, ar dailininkai, ar muzikai.

Kalbant apie žvaigždės solistės “gimimą”, negaliu iškęsti nepaminėjus ir knygos gimimo... Kadangi esu vienas iš tų autorių, kurie, spaudos sąlygom sunkėjant, pabando knygą išleisti savomis lėšomis. Pabandžius tą vienintelę, tarp kitų savo leidinių, savomis jėgomis “į rūbelius įvilkti”, dabar atjaučiu ir suprantu leidėjus, kitus autorius, platintojus... Ir suprantu didžiulę visuomenės rolę tame spaudos darbe.

(Iš tūkstančio tiražo paštu žmonės užsisakė 14 knygų; mat, buvo paskelbta, kad autorius platins pats, ir duotas spaudoj adresas. Iš 260 apdovanotų draugų bei artimųjų gal tik 5 ar 10 suprato, kad būtų gerai bent vieną tos knygos egzempliorių nupirkti ir padovanoti jų draugam... Kurie tai padarė, yra autoriaus dvigubi draugai...)

Gal mažai kam ateina į mintis, kad rašoma ne sau, kad bet koks menas kuriamas kitiem; kad tai — tam tikra dovana visuomenei. Tačiau bet kam sukurti ir kūriniui realizuoti reikalinga tos pačios visuomenės parama.

Grįžtant prie jaunimo, — tiesa, kad jie norėjo tuo “Viva, Europa” patatymu “užsidirbti”; ne sau asmeniškai, o tikslui, idėjai. Pradėjus repetuoti, regis, jie pateko jau į menininkų sferą... Atsirado kūrybinis entuziazmas. Užtat jie buvo “priimti”, užtat buvo toks puikus pasisekimas! Ir užtat jiems ir mum toks džiaugsmas! Jeigu jie dirbs, mokysis, jeigu to jaunatviško entuziazmo (kuris kiekvienam menininkui, nežiūrint amžiaus, būdingas ir būtinai) nepraras, iš to 35-kių “artistų” būrio gali išsivystyti bent keli rimti talentai-menininkai. Tai parodys gal ir netolima ateitis. Daug išminties ir takto, taip pat ir entuziazmo parodė ir viso įvykio administratorė bei vakaro pranešėja Asta Crakauskaitė, P.L. Jaunimo Sąjungos Los Angeles skryiaus pirmininkė.

Tuo tarpu džiaugiamės, kad Angelų mieste, Kalifornijoje, 1979 gegužės 5 ir 6 (nes buvo du spektakliai) Šv. Kazimiero parapijos salėj gimė žvaigždė! Iš tikro ta žvaigždė — visas Pasaulio Jaunimo Sąjungos (prie Lietuvių Bendruomenės) ansamblis su savo kantria direktore Danute Barauskaitė. Visi vaidintojai, šokėjai, solistai, muzikantai buvo geri. Puikūs ir efektai: R. Polikaitis — muzika, Vincas Štokas — skaidrės, Saulius Stančikas — dekoracijos, Dobilas Steikūnas — magnetofonas, Julius Žukas — apšvietimas, ir kiti. Tačiau iš visų išsiskyrė solistė Vita Polikaitytė, gražiu balsu tembru, laikysena scenoj ir vaidyba — visu tuo naujumo ir jaunatvės spindėjimu. Greta Vitos išryškėjo ir daugiau gabių, drąsių ir kūrybingų jaunų žmonių; kai kuriuos kartojau: Danutė Barauskaitė — įžvalgumu, kantrybe ir kūrybingumu, Rimas Polikaitis — muzika ir vaidyba, Rita Paškevičiūtė — vaidyba ir balsu, Saulius Matas — išradin-gumu muzikos interpretacijoj, vaidyba, balsu, Rasa Zelenytė — išraiškos šoku, vaidyba, Daina Gudauskaitė — drąsia vaidyba, išraiška solo dainoj, Gintaras Grušas — vaidyba, gražia tarsena, tuo pačiu — ir Linas Polikaitis, Angelė Mičiulytė — komiška vaidyba, šoku (taip pat ir Vytaas Bandziulis, kuris buvo ir pranešėju), Raimundas Mickus

Prisikėlęs Kristus. Dail. V. K. Jonyno skulptūra Bridgeporto katedroje

DAIL. VYTAUTAS K. JONYNAS DEKORAVO BRIDGEPORTO KATEDRĄ

Bridgeport, Conn., balandžio 22 paminėta vyskupijos 25 metų sukaktis. Tai iškilmė buvo iš pagrindų atnaujinta Šv. Augustino katedra, pastatyta prieš 111 metų. Atnaujinimo darbus atliko dail. Vytautas K. Jonynas.

Dail. V.K. Jonynas yra plačiai pagarsėjęs bažnytinio meno specialistas, vien Amerikoje išpušęs bent keliasdešimt bažnyčių. Kaip tokį specialistą menininką pakvietė ir šią seną gotikinę katedrą pritaikyti dabarties liturginiam reikalavimam.

Nekeisdamas pačios architektūros, dailininkas pirmą išėmė iš vidaus gotikinius altorius, dekoracijas ir per naują suplanavo visą presbiteriją. Bažnyčią išdažė baltai. Ir tas baltumas kontrastuoja su kolonų ir skliautų linijom, sudarydamas malonią asketinę harmoniją.

Galinėje sienoje sukūrė didelį prisikėlusio Kristaus bareljefą, papuošė jį mozaikos spinduliais. Žemai, kur buvo senas altorius, pastatė tris juodas kėdes. Ir jos labai iškilmingai atsimuša baltame fone.

Altorių patraukė į bažnyčios gilumą ir taip sukūrė naują presbiterijos erdvę, abiejuose šonuose sustatydamas kėdes. Altorius — masyvinis, kampuotas.

— smuiko ir Jūratė Raulinaitytė — violončelės solo bei duetu, vaidyboj — Ilona ir Audronė Bužėnaitės, Rita Bureikaitė, Vytenis Vilkas ir kiti. Visi tą vakarą sužibėjo kūrybišku entuziazmu, orientacija ir sumaniu atlikimu.

Negimsta nauja knyga be savos visuomenės pritarimo ir paramos, neiškyla nauja daina ar spektaklis be savos bendruomenės kantraus ir dosnaus, teikiamo su meile, parėmimo. Los-angeliečiai įsitikino, kad gali didžiuti ir džiaugtis savu jaunimu; bet ir jaunimas turėtų atsiminti, kad jį vyresnieji saulėj-meilė augino... Esam vienos tautos nareliai. Jei vienas serga, kenčiam visi; jei per darbą ir pastangas ateina sėkmė, džiaugiamės visi.

Montažinė “Viva, Europa” buvo graži. Užbaigos daina “Leiskit į tėvynę” daugeliui ištraukė net ašaras. Jaunimas! Jį pagerbė publika atsistojimu ir valiavimais....

A.R., Los Angeles, Calif.

Dar jis sukūrė šoninį altorių su Vaikelio Jėzaus bareljefu, sakyklą, krikštyklą.

Vyskupas Curtis dailininkui padėkojo Velykų dieną, o per sukakties iškilmes jis išėjo iš procesijos ir jam paspaudė ran-

ką. Sukakties iškilmėse dalyvavo 3 kardinolai, 25 vyskupai ir daugybė kunigų.

Šioj vyskupijoj yra ir lietuvių Šv. Jurgio parapija, kurioj klebonauja kun. Pranas Pranckus.

Aidų gegužės mėnesio numeris

Aidų gegužės mėnesio numeris pradamas aktualiu Petro Dauginčio straipsniu “Solidaristinės santvarkos bruožai”. Autorius, lietuvis jėzuitas, išsamiai aiškina krikščionišką socialinio gyvenimo teoriją, kurios pagrindas yra dėsni: “Vienas už visus, visi už vieną”. Ją sukurė katalikų filosofai ir sociologai Vakarų Europoje maždaug prieš 50 metų, ypač išskeldami būtinybę, kad darbininkai gautų dalį įmonių pelno.

Dirbąs Vakarų Vokietijos archyvuose dr. Povilas Reklaitis šiam Aidų numeriui duoda straipsnį apie Vilniaus universiteto pirmąjį istoriką Preuschhofą, gyvenusį 17 a., ir jo veiklą. Tai visiškai nauja studija.

Jonas Puzinas tęsia savo autobiografinį pasakojimą, užrašytą į juostelę Jurgio Jankaus. Iškeliama jo ryšiai su prof. J. Geruliu, prez. A. Smetona, P. Galaune, Mykoliaičiu-Putinu ir su istoriku L. Karsavinu. Juozas Vaišnora, MIC, baigia savo straipsnį apie Šv. Sosto atstovo Ratti — vėliau popiežiaus Pijaus XI — vizitą Lietuvoje ir Latvijoje.

Apžvalgų skyriuje Leonardas Andriekus apibūdina dail. A. Dargio kūrybą; Jurgis Gliauda plačiai aprašo Vokietijoje leidžiamą rusų disidentų žurnalą “Kontinentą”; dr. B. Ciplijauskaitė pamini pernai mirusį ispanų rašytoją Salvador de Madariagą; A. Landsbergis informuoja apie diskusijas, vykusias PEN kongrese Stockholme praėjusiais metais. Knygų skyriuje Juozas Laučka išsamiai apžvelgia dr. M. Aniso atsiminimų knygą “Kova dėl Klaipėdos”.

Literatūrinę dalį užpildo A. Radžius ir J. Pušinis eilėrašciais.

Visas numeris iliustruotas dail. A. Dargio paveikslų nuotraukomis.

Apžvelgiant šį Aidų numerį, reikia dar priminti, kad žurna-

las leidžiamas Amerikoje jau 30 metų. Tai vaisius didžiųjų pastangų, kurios nėra pakankamai įvertintos. Aidais turėtų daugiau domėtis lietuviai išeivijoje ir juos užsiprenumeruoti. Metinė prenumerata tik 15 dol. Adresas: Aidai, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

K.L.

PALAIKOTA

M. GALDIKIENĖ

Magdalena Galdikienė, gegužės 22 mirusi Putname, iškilmingai buvo palaidota Brooklyn gegužės 25.

Su velione atsiveikimas Shalins Šermeninėj įvyko gegužės 24, vadovaujant PLKM organizacijų valdybos pirm. dr. A. Šlepetytei-Janačienei. Atsiveikinimo žodį tarė prel. J. Jonas Balkūnas, P.A., T. Leonardas Andriekus — pranciškonų vardu, A. Vakselis — LB New York apygardos, S. Lušys — krikščionių demokratų, A. Kašubienė — dailininkų, P. Ažuolas — ateitininkų. Maldas atliko kun. Jonas Pakalniškis.

Laidotuvių mišias Apreiškimo parapijos bažnyčioj aukėjo klebonas kun. J. Pakalniškis, prelatai J. Balkūnas ir V. Balčiūnas, pranciškonai P. Baltakis ir L. Andriekus, kuris pasakė ir pamokslą.

Magdalena Galdikienė po mišių palaidota Cypress Hills kapinėse, dalyvaujant būreliui artimų žmonių. Laidotuvėmis rūpinosi Marijos N. Pr. Sese-rys, poas kurias velionė gyveno. Po apeigų kapinėse dalyviai buvo pakviesti į užkandžius Kul-tūros Židinyje.

Atsiūsta paminėti

Juozas Kralikauskas — JKAITĖ VILNIAUS AKMENYS. Premijuotas romanas. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas. Spausdino Draugo spaustuvė Chicagoj. 1979. Viršelis dail. Ados Korsakaitės-Sutkuviens. 188 psl. Kaina 5 dol.

Knyga teisingai apibūdinama šiose jos aplanko pastraipose:

“Juozas Kralikauskas iš naujo prabyla į skaitytojo širdį istoriniu kūriniu, liečiančiu lietuvių tautos istorijos vieną tarpą. Ta istorijos dalis pridengta šimtmečių miglomis. Šiame kūrinyje atskleidžiamas tikras ano meto gyvenimas, tautinės ir religinės kovos, prispaustas valstietiškas luomas ir saivaliaujanti bajorija.

Rašytojas premijuotame romane atidengia ir šviesių tautos vaikų pastangas kelti Vilniaus universiteto mokslinį lygį ir žiebtį spaudos priemonėmis tautinę ugnį. Tame sunkiame lietuvių raštijos kelyje kūrėjas išryškina Konstantino Sirvydo ir jo giminaičio Jono Jaknavičiaus dvasinius bruožus, spinduliuojančius naujomis pastangomis pabudinti savo tautą geresniam gyvenimui.”

Aloyzas Baronas — LAIVAI IR UOSTAI. Romanas. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas. Spausdino Draugo spaustuvė Chicagoj. 1979. Viršelis Nijolės Vedegytės-Palubinskienės, 276 psl. Kaina 7 dol.

Šio naujo romano autorius savo spalvingais kūriniiais literatūriname lietuvių pasauly jau seniai yra pažįstamas ir gerai užsirekomendavęs.

Lietuviškos Knygos Klubas, prieš išleisdamas šį romaną, jį apibūdino šiaip:

“Šiame platesnės apimtios romane autorius vaizduoja Amerikos farmose ir miestuose gyvenančius lietuvius. Be vyrų, dvi pagrindinės romano veikėjos kovoja už savo laimę ir ateitį, sutikdamos įvairias gyvenimo kliūtis. Įvykių įtampa savo lyriniais ir greitai bėgančiais vaizdais pririš skaitytoją ligi paskutinio jo puslapio.”

Plačiau apie šį romaną rašė Jurgis Gliauda savo straipsny “Apgenėtų medžių paraštė” (Darbininkas, 1979.V.11, Nr. 19).

Arėjas Vitkauskas — LYRE FRUIT IN LIGHT SYRUP. 32 psl. Kaina 1 dol.

Lyros vaisiai pasaldintam įmerkime — taip šios knygutės pavadinimą verčia į lietuvių kalbą pats autorius.

Tai linksmi, verti dėmesio eilėrašukai, lietuvių autoriaus rašyti angliškai. Štai vienas iš pačių trumpiausių — “True Detective Story”.

A man. A wife.

A strife.

A knife.

A “for life”...

Anglų kalba pateikiama žinios apie šios knygutės autorių:

“Arėjas Vitkauskas savo rašymo karjerą pradėjo būdamas savanorių armijos pirmosiomis Lietuvos nepriklausomybės dienomis. Į Ameriką atvyko 1933. Iki Lietuvos okupavimo 1940 jis buvo Lietuvoj išeinančių laikraščių korespondentu. Nuo 1940 rašė amerikiečiam, kartu būdamas redaktorium ir administratorium nuosavo World-Wide News Bureau, kuris, šalia žinių ir foto reportažų, pateikia pasauliniu mastu kolūmą “American Scene”, apimančią įvykius, teatrą, filmus, knygas, įrašus etc.”

Šiuo metu Arėjas Vitkauskas neretai sutinkamas lietuviškos periodikos puslapiuose. Vyresnieji skaitytojai jį gerai prisimena ir iš nepriklausomos Lietuvos laikų.

Pratinkite savo jaunimą prie lietuviškos knygos. Gimtadienio, vardinio ir švenčių progą padovanokime jam bent po vieną lietuvišką knygą.

ATEITIES AUŠRA

Straipsnius, korespondencijas, laikraščius bei kitas įdomybes siųskit:
"Ateities Aušra", 86-01 115 St., Richmond Hill, N.Y. 11418.
Redaguoja Rasa Razgaitienė — Tel. (212) 849-6233

VEIKLA LOS ANGELES

Los Angeles ateitininkai sėdėjo viena po kito kelis žymius svečius.

Gruodžio 29 susitikom su Ateitinių Federacijos tarybos pirmininku dr. Adolfu Damušiu ir jo žmona. Jis papasakojo apie tarybos darbus ir planus, o ji — apie Dainavos stovyklą ir rūpinimąsi ja.

Balandžio 6-8 čia lankėsi Ateities žurnalo vyr. redaktorius kun. dr. Kęstutis Trimakas. IV.6 Dalilės ir Antano Polikajūčių namuose sėdėdamas su draugais jis kalbėjo tema "Į pilnutinį žmogiškai krikščionišką atsinaujinimą". Kalba buvo kupina gilių minčių, iš kurių labiausiai įstrigo: "Nesijauti gatavu, bet dar vis tampančiu — gerėjančiu. Tam priemonė yra atsivėrimas kitam. Atsinaujinimo šaltinis yra džiaugsmas bendradarbiavime su kitais". Tradicinės kavutės metu paskaitininkas dar papildomai kalbėjosi mėneta tema.

IV.7, šeštadienio popietę, svečias praleido su ateitinių jaunimu, kurio religiniam susikauptimui jis ir buvo specialiai atvykęs. Vakare Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje jis aukojė lietuvišką mišias. Jų metu jaunimas gražiai giedodavo, išpūdinę skaitė iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos ir dalyvavo degančių žvakių procesijoje.

Tuo po šių pamaldų kun. Trimakas apatinę parapijos salę kalbėjo visuomenei apie "Suaugusių psichologinę odisėją pro mirazus ir dūžius". Paskaitininko paruoštos schemas ant sienos žymiai palengvino gausiam klausytojam sekti jo išve-

džiojimus apie nuolatinį žmonių fizinį bei dvasinį keitimąsi. Kas yra toji suaugusiojo odisėja pro iliuzijas ir dūžius? "Atsisakant vaikiškų iliuzijų; atsižadant savęs varžtų, savęs, kaip varžto, vergovės; atlaikant gyvenimo dūžius, pro jų našta nesuklumpant, bet kluptelėjus atsikeliant; išmokstant giliau įžvelgti; visuotinai tą įžvalgą apimti ir dalintis su kitais savim, gyvenimu, tuo, ką turi, kitiems tuo būdu pasidovanojant, — tai ir yra suaugusiojo odisėja pro mirazus ir dūžius į subrendimą". Toks buvo prelegento sutrauktas atsakymas šios nepaprastai įdomios paskaitos gale. Po to buvo atsakymai į gausius klausimus, nusitęsčiusius ir į užkandžių laiką.

IV. 8, sekmadienį, kun. Trimakas lietuviškų pamaldų metu

pasakė labai įspūdingą pamokslą. Kalbėdamas pirmuoju asmeniu, didžiulį Kristaus šlovinimą Verbų sekmadienį ir greitai po to ėjusį žiaurų minios reikalavimą jo nukryžiovimo, pamokslininkas pavertė kiekvieno asmenišką pergyvenimą, verčiančiu susimąstyti ir bandyti tapti geresniu.

Sekmadienio popietę svečias praleido Saulės ir Felikso Palubinskų surengtose atsiveikimo vaišėse, į kurias buvo pakviesta sėdėdamas su draugais skyriaus valdyba bei kiti ateitininkai.

Kun. dr. Kęstutis Trimakas paliko visiem labai darbštus, pajėgaus ir mielo žmogaus, modernaus kunigo bei pamokslininko, o taip pat pažangaus auklėtojo gilų įspūdį, kuris negreitai išdils.

Jonas Motiejūnas

Įspūdžiai iš iškylos ir muziejų

Po įdomios ir sėkmingos jauniesniųjų ateitinių iškylos į gamtos muziejų New Yorke visi dalyviai susirinko pas M. Budraitienę vakarieniauti. Kol mamos ruošė valgius, jaunieji išklautojai susimetė į Pauliaus kambarį ir entuziastingai dalinosi įspūdžiais. Jų globėja sėdėjo vidury su magnetofonu ant kelių ir klausėsi.

Jaunučiam muziejų didžiausią įspūdį, atrodo, padarė dinosaurai.

— Man labiausiai patiko Tyrannosaurus Rex, — pareiškė Monika.

— Ir man, — labai rimtai pridūrė Vincas.

— Jei galėčiau tokį dinosaurą parsivesti namo, aš užlipčiau ant jo ir slidinėčiau nuo jo galvos iki uodegos, — svajojo Antanas.

— O aš jam duodu valgyti žuvis, — pridūrė Indrė. — Dinosaurai mėgsta žuvis.

— Ar dinosaurai deda kiaušinius? — kažkas paklausė.

— O, taip, — choru atsakė vyresnieji, — tik jų nematyti...

Vytėnui ir Antanui taip pat dar patiko drambliai.

— Tie su susuktais ragais, — aiškino Vytėnis.

— Ne su ragais, o su iltimis, — pataisė Antanas. — Jie buvo plaukuoti. Jauniai Tadas, Andrius ir didelis Paulius susidomėjo jūros augmenijos ir gyvūnų paroda ir ilgai analizavo virš salės kabantį milžinišką banginį.

Patiem mažiausiem vis dėlto labiausiai patiko vaidinimas "Pienė". Tai buvo linksmas muzikinis veiklas apie evoliuciją

ir gyvenimo ciklą. Šokio, žodžio ir muzikos pagalba matėm žemės drebinimą, jūros, kalnų, žuvų ir gyvulių atsiradimą pasauly. Supratom, kaip gyvuliai išmoko apsiginti nuo priešų ir kaip žmonės išmoko apsiginti nuo gyvulių. Sužinojom, kodėl žmonių oda yra įvairių spalvų ir kaip atsirado pirmoji kalba.

Ką dar išmokom?

Indrė: — Kad žuvytė pavirto varle ir pradėjo šokinėti ant žemės, kada jai pritrūko vietos jūroje.

Paulius: — Kad medžių lapai padeda paukščiams pasislėpti nuo lapės.

Antanas: — Kad bezdžionės išmoko vaikščioti ant dviejų kojų, kad ajom nusibodo valgyti salotus ir norėjo pasiekti bananus...

Taip išsikalbėję ir išsisėmę, nuėjom valgyti skanios, karštos vakarienės ir planuoti kitos iškylos pasisekimo.

Globėja

— Poetas Tomas Venclova jaunimo kongreso studijų dienos skaitys paskaitą "Ar įmanoma kurti lietuvišką kultūrą už Lietuvos ribų?" Marytė Saulaitytė-Stankuvienė skaitys paskaitą "Kalba ir lietuviškos kultūros kūrimas". Šios dvi paskaitos suteiks įvadinę mintis IV PLJ kongreso studijų dienų kultūrinės srities darbo būrelių svarstymam.

Ateitinių metinėje šventėje balandžio 22 Apreiškimo parapijos salėje prie mikrofono kalba Ateitinių Federacijos vadovas dr. Petras Kisieliū, garbės prezidiume sėdi iš k. P. Ažuolas, vyčių atstovas V. Radzivas, LB New Yorko apygardos pirmininkas A. Vakselis, Ateitinių Tarybos atstovė J. Viesulienė, kun. J. Pakalniškis, prelegentas dr. V. Vygantas. Nuotr. D. Norvilaitė

STOVYKLA NERINGOJ

Rugpjūčio 12-25 Neringoj vėl vyks ateitinių stovykla, tik šiemet bus pora pakeitimų. Stovyklą ruošia naujai įsikūręs rytinio pakraščio Globėjų Židinys. Jau iš anksto tvarkoma registracija ir programa. Taip pat bus priimami į stovyklą jaunučiai ir jaunieji, kaip kad buvo daroma anksčiau Neringos ir Kennebunkporto ateitinių stovyklose.

Rytuose jau kelinti metai ateitinių veikla silpnėja. Bet tai nereiškia, kad nėra ateitinių. Jų yra, bet jie išsibarstę įvairiose valstijose, miestuose ir priemiesčiuose. Naudojantis tipiškais veiklos būdais, sunku arba neįmanoma jaunimui prisijungti prie ateitininkiškos veiklos. Be to, visur trūksta sugebančių vadovų ir globėjų.

Todėl Globėjų Židinys įvairiais būdais bandys truputį pakeisti visų vienetų, jaunučių, jaunių ir moksleivių veikimo būdus. Pirmas žingsnis yra ateitinių stovykla Neringoj.

Šiemet, kaip anksčiau minėta, bus priimamas jaunimas nuo 7

iki 18 metų amžiaus. Visai stovyklai bus pritaikoma tema "Žvilgsnis į save ir į pasaulį". Vyresniems moksleiviams bus įvairios paskaitos diskusijos ir simpoziumai, panašiai, kaip kad buvo perykštėj stovykloje. Taip pat jiems bus įvesta vadovavimo programa. Jauniam ir jaunesniems moksleiviams bus atskiri pašnekesiai ir bendras susipažinimas su ateitinių organizacija. Jaunučiam taip pat bus atitinkamai pritaikyta programa. Mūsų jauniausiam vadovauti yra sutikę ponis Janušienė iš New Yorko ir ponis Skrupskelienė iš South Carolinos.

Tikimės vyresniųjų iš tolimesnių vietų, o jaunesnių laukiam iš rytinio pakraščio. Gal per stovyklą pasiseks užmegzti ryšius ne tik tarp stovyklautojų, bet ir tarp organizatorių ir tėvų, kad būtų galima toliau rytuose gauti veiklą.

Kitas Globėjų Židinio žingsnis, po stovyklos, yra taikomas moksleivių ir jaunų studentų veiklai. Padėkos dienos savaitę galėtų Putname bus vėl ruošiami

kursai, kurie buvo nutraukti prieš porą metų.

Visi stovyklos rengėjai labai užsidedę ir su dideliu noru prisideda prie stovyklos ruošos.

Šiemet tikimės ne tik gausios stovyklautojų skaičiaus, bet ir pradmenų stiprios veiklos rytiniam pakrašty ateinančiais metais.

Į stovyklą kviečiam visą jaunimą, ateitininkus ir neateitininkus. Nors esam apibūdinę tik stovyklos ateitininkišką programą, netrūks ir kitų užsiėmimų. Būtų baisi nuodėmė, nuvažiautus Neringon, sėdėti salėje visą dieną ir klausytis paskaitų. Planuojamos įvairios iškylos ir žygiai į gamtą. Kviečiam atvykti visą jaunimą.

Stovykla vyks dvi savaites, bet galima stovyklauti tik vieną. Registracija oficialiai prasideda sekmadienį, 11 valandą ryto, bet visi stovyklautojai būtinai turi užsiregistruoti iš anksto. Dėl tolimesnių informacijų ir registracijos blankų galima kreiptis į Jūrą Viesulienę, 215 885-3122, arba į Danutę Norvilaitę, 212 827-2629.

D.M.

IŠKYLA Į GAMTOS MUZIEJŲ

Kovo 10 buvo jaunučių ir jaunųjų ateitinių iškyla į New Yorko Museum of Natural History. Pasibaigus pamokom lituanistinė mokyklą, didelis būrys jauniesniųjų ateitinių privačiomis mašinomis išvažiavo į Manhattaną.

Pirmiausia ėjom apžiūrėti dinosaurų. Po to apžiūrėjom kitas muziejaus dalis. Trečią valandą matėm vaidinimą "Pienė" — apie evoliuciją. Vaidino "Paper Bag Players". Buvo gana įdomus. Ypatingai vaidinimas patiko mažesniems vaikams.

Pasibaigus vaidinimui, važiavom į p. Budraitienės namus, kur ji mus skaniai ir sočiai pavaišino. Vakare tėveliai atvažiavo pasiimti savo vaikų, ir visi, pilni gražių įspūdžių grįžom namo.

Laura Šatinskaitė

Ateitinių metinėje šventėje balandžio 22 Apreiškimo parapijos salėje išsiriakavę įžodininkai. Įžodį priima kleb. kun. J. Pakalniškis. Nuotr. D. Norvilaitė

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N.Y. 10019. TEL. — 581-6590; 581-7729. Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NJEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1825 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland, Ohio 44134 — 5689 State Rd.	(216) 845-6078
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Lakewood, N.J. 08701 — 234 Second St.	363-0494
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Forest Hills, N.Y. 11375 — 69-40 Fleet St.	(212) 268-1594
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York, 3, N.Y. — 324 E. 9th St.	475-7430
Philadelphia, Pa. 19123 1013 N. Marshall St.	215 WA 5-8878
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, Md. — 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
Herkimer, N.Y. McKennan Rd.	315-866-3939

DALYVAUKIM MOKYTOJŲ STUDIJŲ SAVAITĖJ

Lituanistinės mokyklos išeivijai yra pagrindinis lietuviybės išlaikymo šaltinis. Nors, skaičiuodami 29 mokyklas su maždaug 2,000 mokinių JAV-ėse, žinom, kad ne visi mokyklinio amžiaus lietuviukai mokosi lituanistinėse mokyklose, tačiau tų mokyklų veikla visose pagrindinėse lietuvių kolonijose atlieka svarbų vaidmenį visame mūsų bendruomeniniame gyvenime. Lituanistinių mokyklų išlaikymo pastangos dažnai sujungia visus apylinkės lietuvių, pagyvina ir įprasmina visuotinę veiklą.

Žvelgiant į tolimesnį mūsų išeivijos išlikimą, lituanistinė mokykla ir liks svarbiausia institucija, išlaikoma visų lietuvių pastangomis ir lėšomis.

Lituanistinės mokyklos pasiekimas daug priklauso nuo mokytojų sugebėjimų, pasišventimo ir ištvermės, daug priklauso nuo vedėjų ar direktorių. Dalis mokytojų dirba ilgus metus, yra be galo ištvermingi ir su dideliu patyrimu. Didėsnė dalis jų yra naujai į šį darbą įsijungę žmonės, be pedagoginio pasiruošimo, tačiau su gilia pareiga perduoti lietuvių jaunajai kartai. Iš vyresniųjų patyrimo ir žinių daug gali pasimokyti jaunesnieji. Jaunesniųjų mokytojų entuziazmas ir artumas mokiniams dvasiai daug gali padėti vyresniam pedagogui.

Vyresnės ir jaunesnės kartos pedagogų bendravimas, pa-

sidalinimas įvairia patirtimi skirtingose vietovėse ar aplinkybėse yra labai svarbus tolimesniam lituanistinės mokyklos išlaikyme. Mokyklinių problemų nagrinėjimas, dalyvaujant lituanistinių mokyklų išlaikytojams — tėvų komitetams, patiem tėvams, Bendruomenės pareigūnams ir visiems lituanistinio švietimo darbuotojams, yra labai svarbus tolimesniam lituanistinės mokyklos pasiekimui.

Lituanistinio švietimo reikalams aptarti kas vasarą yra rengiamos JAV ir Kanados mokytojų studijų savaitės. XIII-oji mokytojų studijų savaitė šią vasarą rengiama liepos 8-15 lietuvių pranciškonų vasarvietėje, Kennebunkport, Maine. Kambario ir maisto kaina savaitei vienam asmeniui bus nuo 122.50 dol. arba daugiau, imant kambarius su šaldomu oru. Visi prašomi registruotis tiesiogiai iki birželio 15 adresu: Rev. L. Andriekus, Lithuanian Franciscans, Kennebunkport, Maine 04046, kartu pasiunčiant 25 dol. čekį Franciscan Fathers vardu.

Mokytojų studijų savaitės programa yra labai įdomi ir aktuali, su geriausiais prelegentais iš JAV ir Kanados. Visi mokytojai, vedėjai, tėvų komitetai, pedagogai ir kultūrininkai kviečiami dalyvauti su šeimomis, kurios turės puikias vasaravimo sąlygas. Popietės ir mokytojam yra skirtos vasaravimui.

Br. Juodelis

Philadelphijos ateitininkų suruoštame jaunųjų talentų vakare atlikę programą. Iš k. akomponavusi solistei Angelei Kiaušaitėi, pianistas Petras Vaškys Jr., solistė Angelė Kiaušaitė ir pianistė Klara Stankus. Koncertas buvo balandžio 21 Šv. Andriejaus parapijos salėje. Nuotr. Kazimiero Čikoto

PHILADELPHIA, PA.

Jaunųjų talentų vakaras

Šv. Andriejaus parapijos salėje balandžio 21 įvyko pirmasis pavasarinis ateitininkų suruoštas koncertas, kurio programą atliko trys dainos ir muzikos meną bestudijuoją jaunuoliai: Angelė Kiaušaitė, Klara Stankus ir Petras Vaškys Jr.

Jaunuosius talentus gražiai pristatė Jūratė Stirbienė-Kroktytė. Ji pastebėjo, kad Kiaušaitė dainuoti pradėjo būdama 5 m. amžiaus. Dar būdama gimnazijoje, atlikinėjo solo partijas. Kaip solistė jau gražiai yra užsirekomendavusi amerikiečių ir lietuvių tarpe. Šiuo metu dainavo tobulina Curtis institute.

Jaunimo kongreso ruošos komiteto posėdis

IV PLJK pirmininkas Andrius Šmitas susirinkusiem dalyviams pranešė apie viešnagę Anglijoje ir ten įvykusius posėdžius su IV PLJK pagalbinio komiteto bei kitomis Anglijos organizacijomis.

Studijinės programos komisijos pirmininkas Vincas Bartusevičius painformavo, kad visi šeši kongreso studijų dienų paskaitininkai yra sutikę dalyvauti, tik dar ne visi simpoziumų dalyviai (atstovai) atsiliepė. Jis tikisi, kad dabar visi atstovai greitai gaus "Kongreso vadovą" ir pasirinks būrelius, prie kurių jie priklausys studijų dienų metu.

Kultūrinės programos komisijos pirmininkas Algis Stankus-Saulaitis paaiškino, kad visi kongreso metu pasirodysiantieji menininkai bei ansambliai yra galutinai sutikę dalyvauti. Jaunųjų kūrėjų vakarui gautas 21 pasiūlymas. 12 iš jų bus atrinkti pasirodymui liepos 27 Koenigsteine. Kongreso uždarymo proga bus jaunųjų menininkų (foto, grafikos, karikatūros, tapybos) paroda.

IV PLJK ruošos komiteto išdininkas Antanas Šiugždinis ir registracijos vadovė Jūratė Jurkaitė perdavė užsiregistravusiųjų skaičius. Lig šiol į IV PLJK kongresą yra užsiregistravę 280 dalyviai ir 92 atstovai. Šie kraštai dar neatsiliepė: Argentina, Švedija, Venecuela, Kolumbija ir dalis Brazilijos.

Informacijos komisijos pirmininkė Marytė Dambriūnaitė-Šmitienė painformavo, kad Vokietijos lietuviams išsiuntinėti kvietimai į kongreso uždarymo iškilmės. Taip pat jie išsiuntinėti ir kitiem Europos kraštams. Kongreso leidinys šiuo metu redaguojamas ir netrukus bus atiduotas spaudai.

Techninės komisijos pirmininkas Vingaudas Damijonaitis pranešė, kad jau yra užsakyti šeši autobusai ekskursijoms po Europą (3 autobusai kelionei A, 2 autobusai kelionei D ir 1 autobusai kelionei E). Pranešė apie komisijos lankymąsi Altenberge ir Koenigsteine.

navigamą tobulina Curtis institute.

Klara Stankus pianinu pradėjo skambinti būdama mažytė mergaitė. Pirmoji jos mokytoja buvo jos mama muzikė Frances Nasutavičius-Stankus. Šiuo metu muziką studijuoja Philadelphia College of the Performing Arts. Studijas viliasi vainikuoti magistro laipsniu. Pas amerikiečius jau yra turėjusi nemažą koncertų ir akomponavusi choram bei instrumentalistam.

Pranas Vaškys pianinu pradėjo skambinti būdamas 15 m. Yra baigęs Neaupaver Conservatory of Music ir dirigavime talkina Vilties choro repeticiuose.

Solistė A. Kiaušaitė pradžioje padainavo: Mano sieloj šiandien šventė — Tallat-Kelpšos, Motinos valse — M. Vaitkevičiaus, Tų mergelių dainavimas — A. Kačanausko, Vedrai carino — W.A. Mozarto iš op. "Don Giovanni", Summertime — G. Gershwinio iš op. "Porgy and Bess".

Pianistė Klara Stankus paskambino Beethoveno Sonata opus 31, Brahmsio balados opus 118 ir opus 10, Chopino baladę opus 47.

P. Vaškys klausytojus maloniai nuteikė skambindamas Mozarto Sonata C ir Khachaturiano Toccatą.

Antru išėjimu A. Kiaušaitė padainavo Humoreską ir Žiburėlį — J. Stankūno, Steal me — G. C. Menotti iš op. "Old Maid and the Thief", Un bel di — G. Puccini — iš op. "Madama Butterfly".

Daugelis, eidami į koncertą, tikėjosi išgirsti muzikos ir dainos mėgėjų pirmuosius pasirodymus. Buvo maloniai nustebinti aukštu koncerto meniniu lygiu.

Sol. A. Kiaušaitė stebino klausytojus puikia pasirinktų kūrinių interpretacija, gražiu techniniu atlikimu ir laisva laikyvena scenoje. Tie, kurie anksčiau

girdėjo Kiaušaitę dainuojant, teigė, kad ji yra padariusi didelę pažangą.

Klara Stankus pasirinktus gana sunkius klasikų kūrinius atliko su giliu įsijautimu ir puikiu preciziškumu.

Gražią pažangą daro ir P. Vaškys.

Visi jie yra jauni amžiumi, bet gana brandūs pasirinktose srityse. Šiem jauniems talentams linkėtina studijas vainikuoti diplomais ir pasiektais laimėjimais dalintis su savo tautiečiais bei su kitais šio krašto gyventojais.

B.V.

PENNSYLVANIJOS LIETUVIŲ DIENA

Šešiasdešimt penktoji metinė Penssylvanijos Lietuvių Diena šiemet įvyks rugpjūčio 12, sekmadienį, Lakewood Parke, Barnesville, Pa. Lietuvių Dieną rengia Lietuvos vyčių Anthrocite 144 kuopa.

Sudarytas rengimo komitetas: generalinė pirm. Bernice Mikatavage, garbės pirm. prel. Juozas Neverauskas, programų vadovas kun. Algimantas Bartkus, programų kontaktų vedėjas kun. Matas Jarašiūnas, sekr. ir garsintoj Anna Klizas Wargo, išd. Evelyn Prep, jaunimo ir svečių reikalams Elsie Kosmisky, kultūriniam reikalams Annie Margolis, papuošimui Charles Taronis, George Bruzgas, automobilių reikalams Joseph Martunas, Alphonse Mikatavage, premijom Ann Marie Lithkouski.

Šių metų Lietuvių Diena bus skiriama visiems tiems, kurie per paskutinius 65 metus dirbo, kad būtų išlaikyta lietuviybė.

Pelnas bus skiriamas įsteigti Schuylkill apskrities lietuvių kultūriniam centrui. Jo ruošą rūpinasi Schuylkill apskrities Lietuvių Kunigų Vienybė ir Lietuvos vyčių Anthrocite 144 kuopa.

VISI Į PRANCIŠKONŲ

LIETUVIŲ DIENĄ — PIKNIKĄ KENNEBUNKPORT, MAINE liepos 1 dieną, 1979

11:00 Iškilmingos koncelebruotos šv. Mišios. Pamokslą sako T. Juozas K. Butkus, O.F.M. Per mišias gieda Šv. Kazimiero parapijos choras iš Brockton, Ma.

12:00 Pietūs

4:00 Meninė programa: Tautiniai šokiai, vadovaujant Onai Ivaškienei ir Gediminui Ivaškai. Choras iš Brockton, Ma. Vadovas kompoz. p. Julius Gaidelis.

NUOŠIRDŽIAUSIAI KVIEČIAME VISUS atsilankyti šiame lietuviškame sambūvyje, pailsėti atostogų krašte, pasidžiaugti Maine gražiąja gamta, pabūti su draugais ir pažįstamais, pagaminti savo laimę įvairiuose žaidimuose, paragauti lietuviškų valgių bei gėrimų.

— Dr. S.A. Bačkis, Lietuvos atstovas Washingtone, ir žmona Vainikų dieną padėjo iš pasiuntinybės darželio gražių rožių puokštę prie JAV leit. Samuel J. Harris kapo Arlingtono nacionalinėse kapinėse. Šis Amerikos karys žuvo už Lietuvos laisvę 1920 vasario 24 Kaune. Lietuvos atstovas ir Ona Bačkiai tą pačią dieną taip pat padėjo gėlių puokštes prie mirusio Lietuvos ministerio Povilo Žadeikio paminklo ir ant mirusio Lietuvos atstovo Juozo Kajecko ir jo žmonos kapo.

— Hartford, Conn., birželio 10 bus minimi baisiojo birželio įvykiai. 9 val. mišios švč. Trejybės lietuvių bažnyčioje už kankinius ir išvežtuosius. Po pamaldų minėjimas parapijos salėje.

— Iš Hartford, Conn., 30 TV kanalo birželio 10, sekmadienį, 10 val. ryto bus transliuojamos mišios, kurių metu bus giedamos kelios lietuviškos giesmės. Mišias suorganizavo Naujos Anglijos Lietuvos vyčiai, pirmininkaujant Albertui Jaritis iš So. Bostono. Mišias aukos ir pamokslą pasakys kun. Albinas Janiūnas iš Lawrence, Mass., apskrities dvasios vadas. Matę mišias kviečiami parašyti laišką TV stočiai su padėka ir pagėdavimu, kad ir ateity tokios mišios būtų transliuojamos.

— Kun. dr. Zenonas Smilga, Kunigų Vienybės centro valdybos pirmininkas, klebonavęs 20 metų italų parapijoje Middletown, Conn., perkeltas klebono pareigom į Westbrook, Conn., Šv. Morkaus parapiją.

— Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seime, įvyksiamame gegužės 26-27 Chicagoje, išrinkta sąjungos valdyba: Antanas Mažeika — pirmininkas, Bronius Duda ir Jonas Mockus — vice-pirmininkai, Vincas Juodvalkis Jr. — išdininkas, Elena Gedgaudienė — sekretorė. Revizijos komisijon išrinkti: Vytautas Matonis, Petras Didelis ir Vincentas Gruzdis

— Stasys Lozoraitis, Jr., Lietuvos atstovas prie Šv. Sosto, lankosi JAV ir gegužės 18 jis Washingtone susitiko su PLB pirmininku Vytautu Kamantu, kun. Kazimieru Pugevičiumi, JAV LB Krašto valdybos pirm. Algimantu Gečiu, JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirm. Aušra Zerr ir PLB atstovu Washingtono Algimantu Gurecku. Pasikalbėta apie dabartinę padėtį Lietuvoje, Šv. Tėvo teigiamą atsinešimą lietuviams ir apie PLB bei JAV LB darbus ir planus.

— Jonas Simanavičius, Kanados LB Krašto valdybos pirmininkas ir buvusių Pasaulio Lietuvių Dienų 1978 metais Toronte Organizacinio komiteto pirmininkas, birželio 2 Toronte sukvietė bendrą PLD Organizacinio komiteto ir Finansų komisijos posėdį. Posėdyje pateikta PLD lėšų apyskaita bus pristatyta PLB valdybai galutiniam tvirtinimui.

— Martha Radvila-Wernli, sulaukusi 75 m. amžiaus, gegužės 17 mirė Šveicarijoje. Ji 1933-40 gyveno Lietuvoje, išmoko lietuviškai ir vėliau aktyviai dalyvavo Šveicarijos lietuvių gyvenime. Nuliūdime liko jos vyras Petras Radvila, D.V.M., sūnūs Petras, Ph.D., ir Andrius, R.D.M., su šeimomis.

— Nauji Darbininko skaitytojai: C. Laurinaitis, Hull, Mass., J. Strimaitis, Lynn, Mass., J. Spakevičius, Westwood, Mass. Užsakę kitiem: T. Žebertavičius, Treasure Island, Fla. — A. Zebertavičius, Treasure Island, Fla. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiem metams tik 10 dol. Atnaujinant — visiems 13 dol. metam.

IV PLJK ruošos komiteto nariai. Iš k. Andrius Šmitas, Antanas Šiugždinis, Marytė Dambriūnaitė-Šmitienė, Rainis Valiūnas, Algis Stankus-Saulaitis ir Vincas Bartusevičius.

KPT. GUDYNO TRAGIŠKOS MIRTIES SUKAKTUVĖS

Chicagoj -viešomis pamaldomis ir kukliomis iškilėmis Jėzuitų koplyčioje ir sodelyje prie žuvusių už Lietuvos laisvės paminklo gegužės 20 buvę ginklo draugai prisiminė prieš 50 metų einant tarnybos pareigas nužudytą Lietuvos aviacijos karininką kpt. Gudyną. Šis taurus karininkas buvo nušautas trijų teroristų, vykdžiusių atentatą prieš tuometinį ministrį pirmininką prof. Voldemarą, jam lydintį šį mūsų nepriklausomos valstybės pareigūną į teatrą.

Daug tokių tragiškų įvykių išgyveno lietuviai jau ir šiame šimtmetyje. Daug labai gerų ir garbingų tautos vaikų buvo išžudyta, ištremta, išvežta ir išbarstyta po kalėjimus, priverčiamųjų darbų stovyklas, neaprepiamus Sibiro plotus. Daug didvyrių žuvo tėvynėje, begindami tėvynės laisvę ir teisę nepriklausomai gyventi. Visus juos gerbiame, vienus paminėdami iškilmingiau, kitus kukliau, dar kitus prisimindami tyliau, o kai kuriuos gal ir primirštame.

Tylomis gal būtų praėjusi ir tragiškos kpt. Gudyno mirties sukaktis, jei šios gėdingos žmogžudystės mum nuolat ir aki-vaizdžiai neprimintų Chicagoj gyvenančias vienas iš jos vykdytojų.

Gal kaip tik dėl to ir tas prisiminimas savo dvasia ir dalyvių nuotakomis buvo šiek tiek kitoks. Nors savo sudėtinėmis dalimis, kaip pamaldomis, prakalbomis, vainikų padėjimu, himnu, jis buvo panašus į tradicines tokias iškilmes, tačiau iš mininčiųjų akių žvilgsnių buvo galima išskaityti, kad kartu su grįžtančiu ano šturpaus įvykio išgyvenimu, kai taikos metu, dar net pačiame mūsų atkurtos nepriklausomybės vaikystės amžiuje, lietuvius beprasmiskai žudė sąžiningai pareigas einantį savo brolių lietuvių, jų mintis drumstė ir vieno iš trijų nusikaltimų vykdytojų atentatininkų gyvas vaizdas. Suspėjęs pabėgti nuo Lietuvos teisingumo institucijų ir vėliau pasinaudodamas karo metu sumišimu ir Lietuvos nepriklausomybės praradimu, atvykęs į Ameriką, tas atentatininkas ne tik kad laisvas gyvena tarp Chicagoj lietuvių, bet ir, iš kailio nerdamasis, dabar žudo pozityvią lietuvišką veiklą.

Parafrazuojant minėjimą aprašiusio Draugo korespondento žodžius, mūsų tautiečiai turi nuostabiai menką atmintį, nes "... jie tiek sumaišo faktus, kad ima gerbti ne žuvusius kar-

žygius, bet jų žudikus..." (Draugas, 1979 geg. 22).

Gal minėjimo organizatoriai, gerbdami tarnybos pareigas einant žuvusį savo draugą, kito tikslo ir neturėjo, bet iš kalbėtojų priminimų, kad "... vienas iš trijų teroristų šiuo metu gyvena Čikagoje ir vykdo lietuvių skaldomąjį darbą..." (Draugas, geg. 22), mato, si, kad ta pačia proga jie norėjo visuomenei priminti ir dabartinę žudiko veiklą.

Reikia tikėtis, kad visuomenė ateityje geriau supras. Galbūt tuo minėjimu bus išryškinta tai, ko anksčiau buvo nepastebėta. Gal tai padės bent daliai su žudiku susidėjusių persigalvoti ir suprasti, kokių lietuviams kenksmingu keliu jie eina. Kai kas, ačiū Dievui, atrodo, jau susiprato ir nuo žudiko pragaištingos veiklos nusisuko. Linkėtina, kad taip padarytų ir visi kiti.

G.V.

Nori įsigyti lietuvišką knygą, skambink į Darbininko administraciją — 827-1351. Prašyk, kad pasiųstų knygą į namus.

NETEKOM JONO GARUNKŠČIO

Balandžio 4 tarp Muencheno lietuvių pasklido žinia, kad tos dienos ankstyvą rytą Schwabing ligoninėje mirė Jonas Garunkštis, sulaukęs 87 metų amžiaus. Dvi savaites prieš mirtį velionis buvo gavęs galvos smūgį (stroke). Nežiūrint ligoninės pastangų, mirė neatgavęs sąmonės. Buvo palaidotas balandžio 9 Muencheno Westfriedhof kapinėse greta savo 1973 mirusios žmonos Marijos.

Į amžino poilsio vietą Joną Garunkštį palydėjo gausus būrys Muencheno lietuvių ir sūnūs Vytautas ir Bronius. Religinės apeigos atliko ir atsisveikinimo žodį pasakė prelatas dr. J. Aviza. Muencheno Lietuvių Bendruomenės vardu kalbėjo pirmininkė p. Hermannienė. Velionio kapą puošė gausūs vainikai ir gelės — nuo šeimos, draugų ir Muencheno lietuvių.

-o-

Jonas Garunkštis buvo gimęs 1891 liepos 5 Panevėžio apskrityje, Anykščių valsčiuje, Zabelynės kaime. Pradinius ir vidurinius mokslus išėjo Anykščiuose ir Vilniuje, kur buvo prisidėjęs prie lietuviško laikraščio Vilniaus Žinių leidimo. Veterinarijos mokslus išėjo Rusijoje, kur taip pat atliko karinę prievolę caro

kariuomenėje. Grįžęs į Lietuvą, stėjo savanorių Lietuvos kariuomenėje ir už pasižymėjimą buvo apdovanotas DLK Gedimino savanorio kūrėjo sidabro medaliu.

Lietuvai atsistačius, gyveno Kaune, kur dirbo Kauno miesto savivaldybėje. Buvo Kauno miesto mėsos priežiūros stoties vedėjas ir ejo veterinarijos gydytojo pareigas iki 1944, kada su šeima pasitraukė į Vokietiją. Vokietijoje pradžioje gyveno Passau ir Mariakirchene, Bavarijoje, o karui pasibaigus, persikėlė į Muencheną.

1949 velionis kartu su žmona ir sūnum Bronium emigravo į Ameriką ir apsigyveno Brooklyne. Amerikos piliečiu tapo 1954. Sulaukęs pensijos, 1963 su žmona grįžo atgal į Muencheną, kur išgyveno iki mirties. 1970 Muenchene atšventė savo vedybinių gyvenimo aukštinę sukaktį.

Velionis buvo ramaus ir malonaus būdo žmogus, patriotas lietuvis, sporto entuziastas ir ne-nuilstantis keliautojas. Dar Lietuvoje gyvendamas, buvo nuolatinis rėmėjas šalpos organizacijų. Kiek jo kuklios pajamos leido, šalpos darbą tęsė ir išeivijoje.

Jonas Garunkštis

Nuliūdime paliko Muenchene gyvenantį sūnų Vytautą, kuris ilgą laiką velionį rūpestingai globojo, ir Amerikoje gyvenančius sūnų Bronių, anūkes Eugeniją ir Kristiną su šeima ir anūką Tomą.

-o-

Dar gyvas būdamas, Jonas Garunkštis buvo nurodęs, kad, jam mirus, iš jo kuklių santaupų tūkstantis dolerių būtų perduota Lietuvių Kultūros Židinui Brooklyne kaip auka Židinio palaikymui. Velionio pageidavimas prieš keletą dienų buvo išpildytas.

D.N.

BALTIC HOLIDAYS COME TO LITHUANIA IN 1979

JOIN US AND FULFILL A DREAM
THAT WILL HAVE ENDLESS MEMORIES

CONTACT: JONAS ADOMĖNAS, TOUR MANAGER

COST

DEPART	RETURN	GROUP 30	G.I.T.	CITIES AND NIGHTS
June 26	July 10	\$1249.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Warsaw 5, Kiev 3
July 04	July 19	\$1199.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Riga 3, Leningrad 3, Moscow 2, Copenhagen 1
July 24	Aug. 07	\$1249.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Rome 5, Moscow 3
Aug. 08	Aug. 24	\$1199.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Riga 3, Leningrad 3, Moscow 2, Copenhagen 1
Aug. 21	Sept. 05	\$1249.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Warsaw 5, Kiev 3, Copenhagen 1
Sept. 06	Sept. 15	\$849.00 (Group 30 fare)		Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
Sept. 20	Sept. 29	\$849.00 \$899.00		Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
Oct. 15	Oct. 25	\$779.00 \$849.00		Vilnius 5, Warsaw 2

TOURS INCLUDE FULL DAY EXCURSION TO KAUNAS AND HALF DAY TRIP TO TRAKAI

TRANS INTERNATIONAL TOURS, LTD.
ONE SUTTER STREET
SAN FRANCISCO, CALIF. 94104
415 391-6185

TRANS INTERNATIONAL TOURS, LTD.
535 Fifth Avenue
New York, N.Y. 10017
212 697 7257

Group 30 fare must have 30 or more participants

Kap. P. Gudyno tragiškos mirties 50 metų sukakties minėjimo dalyviai Jaunimo Centro sodelyje prie žuvusių dėl Lietuvos laisvės paminklo padėjo vainiką. Minėjimas buvo gegužės 20. Nuotr. Jono Kuprionio

PLB VEIKLOJ

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba susirinko posėdžiui gegužės 23 Jaunimo Centre, Chicagoj. Posėdžio didžiąją dalį užėmė vykdomojo vicepirmininko Vlado Kleizos pranešimas apie kelionę į Australiją.

V. Kleiza lankėsi Sidnėjyje, Adelaidėje bei Melbourne. Visose kolonijose vyksta judrus visuomeninis gyvenimas. Veikia sporto būreliai, ateitininkai, skautai, tautinių šokių grupės, chorai, radijo valandėlės, lituanistinės mokyklos bei kursai, dramos būreliai. Sidnėjaus dramos sambūris "Atžala" žada dalyvauti kitame teatro festivalyje. Sidnėjyje leidžiamas laikraštis "Mūsų Pastogė", o Melbourne "Tėviškos Aidai".

Adelaidėje V. Kleiza susitiko su Australijos LB Krašto valdyba, kuriai pirmininkauja V. Neverauskas. Visoj Australijoje veikia trylika LB apylinkių. Krašto valdyba rūpinasi politiniais, kultūriniais bei švietimo reikalais. Palaikomi ryšiai su paskirose vietovėse įsteigtais pabaltiečių komitetais. 1980 įvyks Adelaidėje Australijos Lietuvių Dienos; jų metu įvyks ir Australijos Lietuvių Bendruomenės tarybos sesija, kurios metu planuojama praplėsti tarybos apimtį.

Melbourne V. Kleiza susitiko ir su Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba, kuriai pirmininkauja Birutė Prašmutaitė. Iš Australijos į IV pasaulio lietuvių jaunimo kongresą vyks septyni atstovai, trys dalyviai ir penki turistai. ALJS-os valdyba rūpinasi ypač kultūrine veikla. Taip pat Melbourne V. Kleiza susitiko ir su Australijos Katalikų Federacijos valdyba (pirmininkas Vikt. Laukaitis). AKF valdyba giliai susirūpinusi tikėjimo persekiojimu Lietuvoje ir ypatingai stengiasi atkreipti Australijos vyskupų dėmesį į ten esančią padėtį.

Kelionės metu V. Kleiza įteikė Lietuvių Fondo medalius V. Kazokui, "Mūsų Pastogės" redaktoriui, Ant. Laukaitiui, buvusiam Australijos Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos pirmininkui, vadovavusiam išvykai į Pasaulio Lietuvių Dienas, V. Neverauskui, Australijos LB Krašto valdybos pirmininkui, A. Pociui, Melbourne LB apylinkės pirmininkui, ir Vikt. Laukaitiui, Australijos Katalikų Federacijos pirmininkui. V. Kleizos nuotakos iš Australijos geros — jaunimas įsijungia į visuomenės darbą. Įsijungia ir kai kurie nelietuviai, mišrių šeimų nariai, išmokę gerai lietuvių kalbą. Pramatyta kelionė į Naująją Zelandiją neįvyko dėl susidariusių aplinkybių.

Be kelionės pranešimo, posėdžio metu buvo patvirtinta Kultūrinės tautos komisijos sudėtis. Komisijai pirmininkauja dr. L. Kriaučiūnas. Kiti nariai: Loreta Stončiūtė — sekretorė, Ant. Jarūnas — išdininkas, Regina Kučienė — vicepirmininkė jau-

nimo vienetai, Marija Remienė — vicepirmininkė renginiam, Juozas Šlajus — narys informacijos reikalams, Regimantas Vede-gys — vicepirmininkas ryšiams su kitais kraštais, Algis Regis — narys leidiniam. Komisija jau yra pradėjusi ruošti kelis renginius šiemet, o laukia pasiūlymų ateities veiklai.

Aptarta Simo Kudirkos kelionė į Pietų Ameriką, kurią drauge organizuoja PLB ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga. S. Kudirką palydės Romas Kaspars, kuris kelionės metu PLB vardu pasitars su kraštų valdybomis ir kitomis organizacijomis bei pavieniais asmenimis. Bus aplankomi penki kraštai: Argentina, Brazilija, Kolumbija, Urugvajus ir Venecuela. Urugvajuje S. Kudirka ir R. Kaspars dalyvaus Urugvajaus lietuvių 50 metų emigracijos sukaktuviniame mi-

nėjime, kuriame dalyvaus ir aukšti Urugvajaus valdžios pareigūnai bei Urugvajaus laivynas.

Trumpiau buvo diskutuojami švietimo, IV PLJK-o finansiniai, "Pasaulio Lietuvio" ir politinės komisijos reikalai. Taip pat buvo pranešta, kad PLB valdybai Vli-ke atstovaus Alg. Gureckas, Vli-ko valdybai persikėlus į Wash-ingtoną.

dk

— PLB Kultūrinės tautos komisija, vadovaujama dr. Leono Kriaučiūno, savo posėdyje nutarė 1979 metais atlikti eilę kultūrinių darbų. Iš Urugvajaus į Šiaurės Ameriką gastrolėm kviečiama Urugvajaus tautinių šokių grupė "Ąžuolynas". Į Pietų Ameriką koncertuoti važiuos Clevelando "Nerija", iš Australijos bus atvežta į Šiaurės Ameriką lietuvių dailininkų paroda, o į Australiją planuojama žodžio neningų kelionė.

COSMOS PARCELS EXPRESS C O R P.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
TŪKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS
PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS C O R P.

488 Madison Avenue (tarp 51 ir 52 g-vės)
Floor 21st New York, N.Y. 10022
Tel. (212) 758-1150-1

S K Y R I A I:

Apple-Valley, Min. 55124	7626 W. 150 St.	612 432-7083
New York, N.Y. 10003	45 Second Avenue	AL 4-5456
New York, N.Y. 10011	135 W. 14th Street	CH 3-2583
So. Boston, Mass. 02127	389 West Broadway	268-0068
Bridgeport, Conn. 06610	1880 Seaview Ave.	203 367-2863
Chicago, Ill. 60622	2222 West Chicago Ave.	BR 8-6966
Chicago, Ill. 60629	2501 West 69 St.	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134	5879 State Road	884-1738
Irrington, N.J. 07111	1082 Springfield Ave.	374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504	636-38 Bridge St. N.W.	GL 8-2256
Hackensack, N.J. 07601	112 Main St.	201 342-9110
Hartford, Conn. 06106	518 Park St.	246-9473
Lakewood, N.J. 08701	241 Fourth Street	FO 3-8569
Los Angeles, Calif. 90022	960 S. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
New Haven, Conn. 06511	1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N.J. 07106	698 Sanford Avenue	373-8783
Passaic, N.J. 07055	42 Monroe St.	GR 2-6387
Philadelphia, Pa. 19122	1214 N. 5th St.	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141	4925 Old York Rd.	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203	1307 E. Carson Street	HU 1-2750
Waterbury, Conn. 06710	555 Cook St.	756-1668
Fort Wayne, Ind. 46808	1807 Beineke Rd.	432-5402
Worcester, Mass. 01610	144 Millbury Street	SW 8-2868
Youngstown, Ohio 44503	309 W. Federal Street	RI 3-0440

SUSIKAUPIMAS ŽIDINY

Kultūros Židinio kambariuose balandžio 7, šeštadienį, suskambo jaunimo balsai ankstesniu nei įprastu laiku. Maironio šeštadieninės mokyklos mokiniai nuo trečio ligi aštunto skyriaus po trijų pamokų buvo atgabenti iš Richmond Hill mokyklos patalpų į Kultūros Židinį susikaupimo popietei. Šio susikaupimo rengimui pritarė Maironio mokykla ir ateitininkų bei skautų organizacijos.

Jaunimas buvo suskirstytas į tris grupes pagal amžių. Kiekviena grupė rinkosi atskiroj vietoj. Dienos planas buvo taip sudarytas, kad kiekviena grupė turėtų tris atskirus užsiėmimus.

Bibliotekoj Liuda Gudeliene su talkininkėm Danute Norvilaitė ir Egle Zikaraitė rodė jaunimui pritaikytus filmus. "The Stray" buvo pritaikytas jaunesniems vaikams. Antrasis, "The Giving Tree", tiko vyresniam

jaunimui. Abiejų filmų turiniai skatino jaunimą pagalvoti ir pakalbėti apie meilę ir pasiaukojimą. Jaunimas drąsiai ir nuoširdžiai dalinosi mintimis apie filmus.

Pranciškonų jaukioj koplyčioj vyko pasiruošimas susitaikymo sakramentui (išpažinčiai). Čia tėv. Paulius Baltakis, OFM, pirma užkalbino jaunuolius, kviesdamas ir juos pasireikšti. Savo įvade jis kvietė jaunuolius gerai peržiūrėti savo sąžines ir rasti vieną ydą, kuri labiausiai trukdė jiems būti geriem. Po to vyko susitaikymo apeigos, kurias paruošė tėv. Antanas Saulaitis, SJ. Apeigas pravedė klebonas kun. Jonas Pakalniškis, tėv. P. Baltakis, OFM, ir tėv. P. Barius, OFM.

Jaunimas tarpais klausėsi skaitymų iš Švento Rašto ir dalyvavo atsakymais ir maldomis. Išpažinčių metu visi prisidėjo prie giedojimo, kurį pravedė Dalia Sakaitė, Antanas ir Rasa Razgaičiai.

Atskiruose Židinio kambariuose vyko pasikalbėjimai su jaunimu. Čia jam buvo proga aktyviai dalyvauti ir įsijungti į kalbą apie Dievą mūsų kasdieniniame gyvenime. Kun. Antanas Saulaitis pravedė pokalbius su šešto ir aštunto skyriaus ir gimnazistų grupėmis. Arūnas Čiuberkis kalbėjo su septintokais, seselė Urbana dalinosi mintimis su penkto skyriaus mokiniais.

Užsibaigus užsiėmimams, visos grupės susirinko Židinio žemutinėje salėje išlausyti mišių, kurias koncelebravo kunigai A. Saulaitis, P. Baltakis ir J. Pakalniškis. Mišiose jaunimas taip pat aktyviai dalyvavo. Atskiri skyriai buvo paruošę prašymus ir maldas, kurios buvo išreiktos mišių metu. Gal didžiausią įspūdį sudarė jauniausios grupės dovana, atnešta aukų metu. Tai buvo net trys medelių šakos, ant kurių buvo sukabinti įvairūs piešinėliai, simbolizuoją Dievą mūsų gyvenime. Prie mišių jaunos nuotaikos prisidėjo nemaža grupė studentų, kurie atliko giesmes. Gitarom

Jaunimo susikaupimas balandžio 7 Kultūros Židiny buvo užbaigtas koncelebruotomis mišiom, kurias aukėjo klebonas kun. J. Pakalniškis (k.), Tėv. A. Saulaitis, SJ, ir Tėv. Paulius Baltakis, OFM. Nuotr. P. Bivainio

Svečias Adelaidėj

Adelaidėj gegužės 1-5 lankėsi Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos vicepirm. Vaclovas Kleiza. Aerodrome svečią pasitiko Australijos LB krašto valdybos pirm. Vytautas Neverauskas ir ateitininkų atstovai — J. Stepanas ir Pr. Pusdešris.

Lietuvių Sąjungos namuose gegužės 1 Australijos LB krašto valdyba suruošė susipažinimo vakarą su vietos veikėjais. Svečias pareiškė, kad dabartinė PLB valdyba siekia kontaktų su įvairiais kraštais ne tik popierinių, bet ir asmeniškių. Svečias priminė, kad PLB valdybos pir-

pritarė Stasys Janušas, Darius Kudžma, Tomas Lora ir Viktoras Lora.

Užsibaigus mišiom, tėveliai su savo jaunimu išvažiavo į namus. Jaunimui buvo suteikta proga gavėnios metu susirinkti, pamąstyti apie Dievo didžią auką ir jo meilę mum. Mes tikim, kad ši, nors ir trumpa, susikaupimo popietė atliko savo uždavinį.

Rasa

mininkas irgi atvyks į Adelaidę ir dalyvaus Lietuvių Meno Dienose 1980 metų gruodžio pabaigoj.

Gegužės 2 svečias praleido tarp Adelaidės ateitininkų. Pietus svečiui suruošė A.J. Stepanas, dalyvavo visa sendraugių valdyba ir senjoras adv. Br. Plokštis, vienas iš Kėstučio korporacijos steigėjų. Vakare Lietuvių Katalikų Centro patalpose susirinko visi Adelaidės ateitininkai: moksleiviai, studentai ir sendraugiai. Sendraugių pirmininkas Augustinas Kubilius supažindino svečią su dirbamais ir padarytais darbais. Svečias pasveikino Ateitininkų Federacijos vardu ir išdėstė kuo galima prisidėti prie Ateitininkų Federacijos darbų ir kuo ji gali padėti Australijos ateitininkams. Dvasios vadas kun. A. Spurgis, MIC, padėjo svečiui ir ateitininkam už pagalbą pastoraciniam darbe.

Gegužės 3 svečias turėjo pokalbį su radijo reporteriu. Posėdžiauta su Australijos LB krašto valdybos nariais ir Australijos

Lietuvių Fizinio Auklėjimo Sąjungos valdyba.

Gegužės 4 svečias dienos metu susipažino su Adelaidės apylinkėmis, o vakare davė platų pranešimą visai lietuvių bendruomenei ir supažindino su PLB valdybos darbais, užmojais, rūpesčiais ir atsakinėjo į klausimus, kurių buvo daug ir aktualių.

Adelaidės LB apylinkės pirm. Zamoiskis padėjo svečiui ir visai PLB valdybai už neužmiršimą tautiečių pasaulio gale. Ir toli gyvenę lietuviai reikalingi padrašinimo, nes visų siekiai yra tie patys: jaunimo ir lietuvių išlaikymas, kenčias žmogus okupuotoj Lietuvoj ir pavergtos tėvynės laisvė.

Gegužės 5 V. Kleiza, palydėtas būrio lietuvių, išvyko į Melbourne. Adelaidės lietuviai šiuo svečio vizitu buvo labai patenkinti.

Augustinas Kubilius

— Europos Lietuvių Bendruomenės kraštybų pirminkų suvažiavimas vėl bus kviečiamas 1979 liepos mėnesį. Suvažiavime dalyvaus PLB valdybos pirm. Vytautas Kamantas ir kiti PLB valdybos nariai.

— Prof. dr. Juozas Eretas, gyvenęs Šveicarijoje, pereinamais metais išleido studiją "Žvilgsnis į laiką" (Blick in die Zeit). Vokiškai skaitančiam pasauly knygą susilaukė didelio dėmesio. Dabar išleista pataisyta ir praplėsta antra laida.

— Jaunimo dėmesys Lietuvai — tokia tema bus nagrinėjama liepos 4 Liet. Fronto Bičiulių studijų savaitėje, kuri bus nuo birželio 30 iki liepos 8 Kennebunkporte. Šios temos pokalbyje dalyvauja Linas Kojelis ir Danutė Norvilaitė.

— Ofelija Baršketytė, veikli jaunimo vadovė, Moksleivių Ateitininkų Sąjungos centro valdybos narė, Akademinių Prošvaisčių redaktorė ir eilės lietuviškų organizacijų narė, nuo balandžio pradžios dirba PLB valdybos raštinėj, tvarkydama jaunimo kongreso reikalus ir talkindama finansų komitetui.

Kun. Mykolas Ožalas birželio 10 švenčia 40 metų kunigystės jubiliejų su iškilmingomis koncelebruotomis mišiomis, po kurių vyks vaišės Scranton, Pa., Šv. Juozapo parapijos salėje. Sukaktuvininkas gimė Palmerton, Pa., kunigu išventintas 1939 birželio 3,ėjo įvairias pareigas, kaip klebono padėjėjas, laivyno kapelionas, universiteto dėstytojas, o nuo 1969 vasario 20 kaip Šv. Juozapo parapijos klebonas, Scranton, Pa.

Kun. Antanas Kardas birželio 11 mini savo kunigystės 40 metų sukaktį. Kunigu buvo išventintas Vilkavišky, dabar vikaruoja Holy Cross parapijoje, New Yorke. Jis yra didelis lietuviškų reikalų rėmėjas, taip pat lietuviškos spaudos, ypač Darbininko ir Draugo laikraščių rėmėjas.

Informaciniai bruožai apie Kultūros Židinio statytojų ir rėmėjų įkurtą

LIETUVIŲ KULTŪROS FONDA

1. Kas yra Lietuvių Kultūros Fondo korporacija?

Lietuvių Kultūros Fondas yra New Yorko valstijos inkorporuota organizacija, kurios paskirtis yra puoselėti lietuvių tautinę ir kultūrinę veiklą didžiojo New Yorko apylinkė. New Yorko Lietuvių Kultūros Fondas neturi nieko bendro su Lietuvių Tautos Fondu, Lietuvių Fondu ir kitomis panašaus vardo organizacijomis.

2. Kada įsikūrė LK Fondas?

LK Fondas buvo inkorporuotas New Yorko valstijoje 1975 gegužės 30. Valstijos inkorporavimą įstaigų LK Fondo korporacijos įsteigimas užregistruotas 1975 liepos 28, Lithuanian Cultural Foundation Inc. vardu.

3. Kuriam tikslui buvo įkurtas LK Fondas?

Šalia pagrindinių korporacijos įsteigimo principų Lietuvių Kultūros Fondas, Tėvų Pranciškonų ir aukotojam atstovaujančio komiteto pageidavimu, buvo įkurtas rūpintis Lietuvių Kultūros Židinio administravimu, išlaikymu ir užtikrinimu ilgalaikiui lietuvių naudojimui.

4. Kas gali būti LK Fondo nariu?

Visi lietuviai ir lietuvės, kuriems rūpi lietuviškų institucijų išlaikymas ir tautinės sąmonės puoselėjimas per organizacinę veiklą, religinę praktiką, jaunimo auklėjimą ir kultūrinį bendradarbiavimą, turėtų būti LK Fondo nariais. Iš narių pageidaujama aukos, darbo ir solidarumo įnašo.

5. Kaip galima pasidaryti LK Fondo nariu?

Užpildant ir pasirašant įstoimo pareiškimą, jį įteikiant narystės komiteto arba Tarybos nariam ir sumokant metinį nario mokesį, kuris šiuo metu yra 10 dolerių. Visuotinis narių susirinkimas nustato mokesčio dydį, o Taryba savo posėdžiuose priima narius ir nustato jų kategorijas.

6. Kokios yra LK Fondo narių kategorijos?

Pagal LKF korporacijos statutą (bylaws) yra keturios narių kategorijos:

- Aktyvūs garbės nariai — paaukoję Kultūros Židiniui vieną tūkstantį (ar daugiau) dolerių ir kasmet aukoją bent 100 dolerių Kultūros Židinio reikalams.
- Garbės nariai — paaukoję tūkstantį ar daugiau dolerių, bet toliau nustoję reguliariai remti Kultūros Židinį.
- Aktyvūs nariai — paaukoję vieną šimtą (arba daugiau) dolerių ir kasmet moką nustatytą nario mokesį.
- Neaktyvūs (associate) nariai — paaukoję šimtą ar daugiau dolerių, bet nemoką nario mokesčio, arba moką nario mokesį, bet dar nepaaukoję 100 dolerių.

7. Kada šaukiami LK Fondo narių susirinkimai?

Metinis narių susirinkimas, arba suvažiavimas, įvyksta kiekvienų metų antrąjį spalio mėn. šeštadienį. Metiniam susirinkime renkami 3 nauji Tarybos nariai, nustatomas nario mokeskis ir sprendžiami svarbūs einamieji korporacijos reikalai.

Specialus narių susirinkimas gali būti šaukiamas bet kada, Tarybos pirmininkui arba dviem trečdaliu Tarybos narių nustačius specialaus susirinkimo būtinumą.

Kiekvieno susirinkimo data pranešama iš anksto raštu, maždaug dvi savaitės prieš susirinkimą.

Visi nariai, išskyrus neaktyvius (associate) narius, turi teisę balsuoti LK Fondo susirinkimuose. Teisėti LK Fondo nariai, negalėdami dalyvauti susirinkime, gali pasirašyti išgaliojimo lapeliais (by proxy) dalyvauti balsavimuose.

8. Kokia yra LK Fondo organizacinė struktūra?

Vyriausias valdomasis organas yra metinis arba specialus LK Fondo narių susirinkimas (suvažiavimas).

Korporacijos veiklos planus nustato devynių asmenų Taryba (Board of Directors), išrinkta steigiamajame narių susirinkime. Kiekvienais metais trijų Tarybos narių kadencija pasibaigia, ir išrenkami trys nauji nariai ateinančiam trejiems metams užimti jų vietas.

Korporacijos vykdomasis organas yra Tarybos skiriama Valdyba ir pagalbiniai komitetai. Kiekvienam komitetui pirmininkauja vienas iš Tarybos narių.

Valdybos komitetai apima narių verbavimo ir registracijos, finansų planavimo, teisinių reikalų, turto priežiūros, parengimų, kultūrinės bei visuomeninės veiklos, jaunimo reikalų ir informacijos sritis.

LK Fondo Taryba nustato, tikrina ir tvirtina Valdybos bei komitetų veiklos planus.

9. Kokiais įstatais remiasi LK Fondo valdomieji organai?

LK Fondo Taryba, Valdyba ir specialūs komitetai vadovaujasi Kultūros Židinio dedikacijos principais, korporacijos įsteigimo akte išreikštom idėjom ir korporacijos statutu (bylaws).

Statuto tekstas gali būti pataisomas arba keičiamas visuotiniam narių susirinkime arba Tarybos posėdy, 90 dienų prieš tai bent 25 nariam pasirašius pakeitimo prašymą.

10. Kas sudaro dabartinę LK Fondo korporacijos vadovybę?

Direktorių Tarybos ir teisinių reikalų komiteto pirmininkas yra dr. Vytautas Vygantas. Kiti Tarybos nariai ir komitetų pirmininkai yra šie: Tėvas Paulius Baltakis, OFM — finansų planavimo, Aleksandras Vakselis — Valdybos pirmininkas, Apolonija Radzivanienė — narystės komiteto, Vytautas Alksninis — K. Židinio priežiūros, Aloyzas Balsys — parengimų, Lilė Milukienė — jaunimo veiklos ir Algirdas Šilbajoris — spaudos bei informacijos.

Valdybą sudaro šie asmenys: A. Vakselis — pirmininkas, Tėvas Paulius — vice-pirmininkas, Danutė Bobelienė — Valdybos ir Tarybos sekretorė, Antanas Razgaitis — išdininkas ir A. Radzivanienė — finansų sekretorė.

11. Kaip bus finansuojama LK Fondo veikla?

Visos LK Fondo pastangos bus nukreiptos išlaikyti Kultūros Židinį lietuvių naudojimui ir puoselėti jame klestinčią organizacinę bei visuomeninę veiklą. Lėšos šiem uždaviniams atlikti ateis iš narių mokesčio, patalpų nuomos, parengimų pelno ir bingo žaidimų pajamų. Kultūros Židinio pastatų savininkais liks Tėvai Pranciškonai, ir pastatų išlaikymo finansavimas bus jų priežiūroje.

LK Fondo narių skaičius, jų dalyvavimas ir solidarumas labiausiai nulems LK Fondo veiklos pasisekimą.

KODĖL ŽMONĖS BIJO DARYTI TESTAMENTĄ?

Adv. Charles Kal

Mes, advokatai, dažnai esam kaltinami, kad mes gal nesu-
prantam ar nenorim žmonėm
paaiškinti, jog testamentas nėra
niekam pavojingas, o greičiau
naudingas.

Kai klientai ateina pasiteirau-
ti į mūsų raštinę apie testamen-
to padarymą, jie jau būna kie-
no nors išgąsdinti, kad teismai
bei advokatai paims jo pusę
turimo turto. Tokia nuomonė yra
klaidinga, absurdiška.

Į testamentą reikia įrašyti ir
išdėstyti, koks yra turtas, kam jis

padalinamas. Kai testamentas su-
darytas numiršta, tik tada tes-
tamentas kalba už sudarytoją,
žinoma, teismui prižiūrint.

Pagal įstatymus, pirmiausia
reikia apmokėti visas išlaidų
sąskaitas, pvz., gydytojų, ligo-
ninių, laidotuvių, bei įvairias
skolas (jei tokių yra). Jeigu di-
desnis paliktas turtas, tai reikia
sumokėti valstijos ir federalinės
valdžios mokesčius.

Čia noriu pavaizduoti konkre-
tų pavyzdį. Mirus Jokūbui, jo
paliktas turtas, pvz., yra \$60,000
vertės. Laidotuvių direktoriui,
pvz., sumokama \$2,000, gydyto-
jui — \$1,000, ligoninei — \$5,000;
kitos mažesnės išlaidos, saky-
sim, būtų \$1,500. Vyrui mirus,
jo žmona gautų išimtinės (ex-
emption) — \$40,000. Advokatai
ir vykdytojai — \$700-\$1,000. Iš-
laidų susidaro \$10,500. Iš
\$60,000 palikimo atėmus 10,500
ir 40,000, lieka \$950.

Advokatai ir testamentą vyk-
dytojai teismas nustato atlygini-
mą. Kai byla būna užbaigta, pa-
vėldėtojas gauna užtikrinimą,
ir jo baimė pasibaigia.

Reikia apgailestauti, kad žmo-
nės yra taip bereikalingai gąsdi-
nami.

ELIZABETH, N.J.

Mokslo metų užbaigimas

V. Kudirkos lituanistinė mo-
kykla Elizabethe gegužės 19 už-
baigė mokslo metus.

Šiais mokslo metais mokykla
teturėjo tik 15 mokinių ir tik
iš šešių šeimų. Mokslo metų
pradžioje atrodė, kad dėl sumažė-
jusio mokinių skaičiaus ir moky-
tojų stokos mokykla jau iš viso
negalės egzistuoti, bet tėvų komi-
teto ir kai kurių tėvų, ypač
Sruoginių, dėka ji nebuvo už-
daryta. Buvo surasti trūkstanti
mokytojai, ir mokykla vėl gra-
žiai dirbo ir sėkmingai už-
baigė mokslo metus.

Mokslo metų užbaigimo die-
ną, dalyvaujant mokytojams, moki-
nių tėvams ir svečiams, moki-
niai atliko programą, kuri susi-
dėjo iš vaidinimėlio "Birutės
darželis", paimto iš Eglutės,
deklamacijų, gitaros muzikos ir
tautinių šokių. Po to buvo išda-
linti mokiniams pažymėjimai už
1978/79 mokslo metus. Progra-
mą pravedė vyresniosios grupės
mokinys Vilius Sruoginis.

Buvęs mokyklos vedėjas kun.
J. Pragulbickas ir rytinio raje-
no lit. mokyklų inspektorius A.
Masionis sveikino mokinius,
sėkmingai užbaigusius mokslo
metus, ir dėkojo tėvams ir moky-
tojams už nepaprastą pastangas
mokyklai išlaikyti.

Buvo apgailestauta, kad mo-
kykla teturi tokį mažą mokinių
skaičių. Anksčiau į šią mokyklą,
kaip likusią vienintelę visoje
New Jersey valstijoje, buvo ve-
žiamiečiai mokiniai iš Newarko,
Patersono, Kearny ir Lindeno.
Šie miestai, išskyrus Patersoną
ir jo apylinkes, yra Elizabethe
pašonėje, ir iš tų miestų ir jų
apylinkių, jei tėvai būtų parei-
gingi lietuviai, atsirastų bent tri-
gubai daugiau mokinių lituanis-
tinėje mokykloje. Tiesiog skau-
du, pagalvojus, kad, kai vieni tė-
vai išgalį atvežti savo vaikus į
mokyklą, padarydami į ten ir
atgal iki šimto ir daugiau mylių,
kiti tokie patys lietuviai tėvai
neranda laiko pavežti savo vaikų
vos tik kelias mylias.

Šių mokslo metų pabaigoje V.
Kudirkos lituanistinė mokykla
vyravo tokios nuotaikos, kad
apie mokyklos uždarymą negali
būti nė kalbos. Ryžtamasi dėti
daugiau pastangų šiai mokyklai
išlaikyti, ypač kad dėl Lietuvių
Bendruomenės, parapijos kle-
bono ir visuomenės materialinės
ir moralinės paramos mokykla
niekada nėra turėjusi finan-
sinių sunkumų ir jokių proble-
mų su mokyklos patalpomis.
Tikimasi, kad su LB pagalba,
panaudojus gyveninę komunika-
ciją su tėvais, kurių vaikai dar
nelanko lit. mokyklos, išsispres-
teigiamas prasme ir mokinių
skaičiaus problema.

Šiais mokslo metais mokykla
dirbo šios mokytojos: L. Alins-
kienė (mokė vyresniąją grupę),

Rimas Klivečka — Cosmos treneris

Buvęs New Yorko Lietuvių
Atletų Klubu lengvatletis ir fut-
bolininkas, vėliau CCNY uni-
versiteto fizinio auklėjimo pro-
fesorius, o porą metų net LA
Klubo pirmininkas, Rimas Kli-
večka staiga atsidūrė dėmesio
centre. Antrus metus dirbdamas,
kaip N.Y. Cosmos futbolo kom-
andos trenerio asistentas, jis
netikėtai pateko į vyriausio tre-
nerio vietą, nes N.Y. Cosmos sa-
vininkai, nutarę pašalinti lig-
šiolinį trenerį, laikinai atidavė
komandos vairą į Klivečkos ran-
kas.

New Yorko Daily News dien-
raštis birželio 3 laidoj diskuta-
vo trenerio Eddie Firmani pa-
šalinimą ir nemažai dėmesio pa-

J. Šernienė, V. Klygienė (dirbo
su jaunesniaisiais), Tursaitė (šo-
kių mokytoja) ir A. Kvedaraitė
(dirbo su vaikų darželiu). Tėvų
komitetui vadovavo V. Klygienė,
o finansinius reikalus tvarkė V.
Mėlynis.

V. Kudirkos lituanistinė
mokykla turi nusistovėjusią tra-
diciją surengti, mokslo metams
užibaigus, bendrą tėvų, moki-
nių ir mokytojų iškylą-gegužinę.
Į šią mokslo metų užbaigimo
gegužinę, kaip ne kartą yra
padarę ir anksčiau, pakvietė vi-
sus pas save, į savo reziden-
ciją Norwood, N.J., Algis ir
Aldona Sruoginiai. Čia tenka
pastebėti, kad Sruoginiai yra
ypatingai susirūpinę lituanis-
tinės mokyklos išsilaikymu, nes
jie turi penkis mokyklinio am-
žiaus vaikus ir visus vežioja į
mokyklą, norėdami duoti jiems
tinkamą lituanistinį išauklėjimą.

Dalyvaujant minėtame mokslo
metų užbaigime, buvo malonu
patirti, kad iš V. Kudirkos lit.
mokyklos rengiasi vykti į moky-
tojų studijų savaitę mokytojos
L. Alinskienė ir V. Klygienė,
taip pat ir buvusi mokytoja (gal
jinai ir vėl sugrįš) D. Didžbalie-
nė, kuri šiais mokslo metais prie
savo Junior High School, kurioj
ji dirba, dėstė lietuvių kalbą
dviem suaugusiųjų grupėm. Ka-
dangi į studijų savaitę kviečia-
mi ir tėvai, tai ir Sruoginiai, ku-
rie buvo užsisakę kambarius
visai savo šeimai vėlesniam lai-
kui, ketina atkelti tą laiką anks-
čiau į studijų savaitę. Taigi V.
Kudirkos lit. mokykla bus visai
gerai atstovaujama įvyksiančioj
mokytojų studijų savaitėje.

A.M.

— Pranas Berneckas, ŠAL-
FASS centro valdybos pirmi-
ninkas, buvo atvykęs iš Toronto
į sporto žaidynes Chicagoj bal-
landžio 28-29. Susitiko su sporto
darbuotojais ir pasitarė su PLB
valdybos nariu sporto reikalams
Zigmu Žiupsniu apie sportinės
veiklos stiprinimą jaunimo tarpe
per LB apylinkes. PLB valdy-
ba jau pradėjo planuoti II-sias
Pasaulyje Lietuvių Dienas 1983,
kuriose tikimasi gausaus lietu-
vių sportininkų dalyvavimo.

— Vincas Lukas, IV PLJ kong-
reso finansų komiteto narys, pa-
ruošė gražius rėmėjų diplomus,
kuriuos dr. Algio Pauliaus vado-
vaujamas finansų komitetas iš-
duos rėmėjams ir organizacijoms,
aukojusiems didesnes sumas jau-
nimui paremti.

— Tėvynės Garsų, Clevel-
lando lietuvių radijo valandėlės,
30 metų sukakties minėjimas
įvyks spalio 20 Lietuvių Namuo-
se.

— Cleveland, Ohio, Dievo
Mottinos Nuolatinės Pagalbos
parapijos 50 metų sukakties mi-
nėjimas parapijos salėj įvyks
lapkričio 11.

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

skyrė naujam treneriui Rimui
Klivečkai. Pažymėta, kad Rimas
yra gimęs Lietuvoje, kad 1963
ir 1964 buvo universitetų All-
American žvaigždė, 11 metų dir-
bo CCNY futbolo treneriu ir
kad CCNY profesūros poziciją
paliko, pasirinkdamas greitai
Amerikoje augantį profesionalio-
nio futbolo (soccer) judėjimą.
Daily News straipsny abejoja-
ma, kad jaunas ir tarptautinėje
plotmėje nepatyręs treneris bus
paliktas vadovauti žvaigždėmis
perpildytai ir du kartus iš eilės
meisterio vardą laimėjusiai Cos-
mos komandai. Spėjiojama, kad
klubo savininkai jau dabar ieško
gilesnės patirties trenerio, bet
taip pat pranešama, kad Kli-
večkos pozicija Cosmos klube
vienoj ar kitoj rolėj yra beveik
užtikrinta.

Pereitą sekmadienį pirmą kar-
tą Klivečkos vadovaujama N.Y.
Cosmos komanda laimėjo prieš
stiprų Toronto klubą 3-1. Po
gero debiuto, kas žino, gal Ri-
mas Klivečka pasiliks Cosmos
treneriu ir ilgesniam laikui.

Alg. Š.

New Yorkas prašo žodžio

Draugo sporto žinių skrydį
gegužės 11 tilpo straipsnelis
apie nuotrupas ir pašnėkesius iš
šių metų ŠALFASS žaidynių
Chicagoj. Straipsnelis nepasira-
šytas, greičiausiai paties redak-
toriaus sukurtas. New Yorko
Lietuvių Atletų Klubas jaučia
pareigą atitaisyti klaidą, kuri be
apgailėjimo ir pasitikrinimo bu-
vo paskelbta tame straipsnelyje.
Tenai rašoma, kad vienas iš
New Yorko vadovų nusiskun-
dė, jog pirmą vietą laimėjusi
LAK jaunių A krepšinio koman-
da gavo tikrai vieną pereinamą-
ją taurę. Tas buvo teisybė,
bet toliau seka klaidinga auto-
riaus pastaba, sakanti, jog "Pa-
aiškėjo, kad tas pats vadovas pa-
našiai padarė ir per žaidynes
New Yorke". Nežinia, ar auto-
rius kalba apie 1974 ar 1977
metų žaidynes, bet yra faktas,
kad per abejas žaidynes New
Yorke, šalia pereinamųjų taurių,
visi pirmas vietas laimėjusių ko-
mandų žaidėjai buvo apdovanoti
ir individualinėmis trofėjomis.
Stilizuotos plaketės buvo išda-
lintos 1974, o individualinės
taurės 1977. Šalia to, 1977
visų tinklinio ir krepšinio klasių
geriausi žaidėjai taip pat buvo
apdovanoti taurėmis.

Chicago žaidynių rengėjų pa-
vadinimas "skrudžiais" turėjo
ir kitų pagrindų. Komandų regis-
tracijos mokesčiai buvo pakelti
virš 100 procentų, bet nesimatė,
kur tie mokesčiai nuėjo. Teisė-
jų samdymas ir salių nuoma
buvo brangūs ir New Yorke,
bet rengėjai, suprasdami atva-
žiuojančių klubų kelionės išlai-
das, 1974 visiems klubams grąži-
no registracijos mokesčių, o 1977
Chicago klubams buvo grąžinta
pusė registracijos mokesčio, tik
padėkos nesulaukta.

Negalima pasakyti, kad dėl
mažesnio pelno New Yorke
būtų nukentėjęs žaidynių prave-
dimas. Tegul apie tai kalba to
paties sporto skyriaus žinių 1977
metais parašyto straipsnio iš-
trauka: "Iš organizacinės pu-
sės, kaip ir prieš kelis metus,
New Yorku visi ypatingai paten-
kinti: sklandus varžybų pravedi-
mas, be priekaištų teisėjavimas,
transportacija tarp salių sutvar-
kyta, net maistas parūpintas pa-
pigintomis kainomis. Niekas ne-
buvo pamiršta, visur jautėsi or-
ganizatorių ranka ir širdis."

Būtų labai malonu, kad, nuva-
žius arti tūkstančio mylių ir
dalyvavus lietuvių žaidynėse,
būtų galima ir iš kitų miestų
parsivežti panašius išpūdžius.
Sprendžiant iš newyorkiečių ir
kitų vietovių dalyvių skundų,
apie Chicago, deja, šį kartą tikrai
to nebuvo galima pasakyti.

New Yorko LA Klubu Valdyba

Montrealio "Žvaigždžių de-
šimtuko" turnyras ir jo pa-
sėkmės tebėra pasaulio šachma-
tų spaudos tema. Turnyrą laimė-
jo pasaulio meistris A. Karpo-
vas su buv. pasaulio meisteriu
rygiečiu M. Talium. Abu surinko
po 12 tš. Trečiuoju baigė Vengri-
jos dm Lajos Portisch — 10,5
tš, o dešimtuju — Danijos dm
B. B. Larsen su 5,5 tš. Ameri-
kietis Kavalek su vokiečiu
Huebneriu ir čekų Hort surinko
po 8 tš. Pirmasis prizas —
\$25,000, paskutinis — \$4,000.
Grožio partijos prizą (\$1,000)
laimėjo Larsenas už laimėjimą
prieš pasaulio meistrį Karpo-
vą; tai pirmas įvykis šachmatų
istorijoje, kad grožio prizas ati-
tektų už laimėjimą prieš pasa-
ulio meistrį. Vienintelis turnyro
minusas, kad jame, Sovietų S-
gav pasipriešinus, negalėjo daly-
vauti antrasis pasaulio dm V.
Korčojus.

Europos taurės, komandinių
pirmenybių pusfinalin pateko
Rotterdamo, Vengrijos Spartako,
Zoolingeno (V. Vok.) ir sovietų
Burevestniko kolektyvai. Šios
pirmenybės turi būti baigtos iki
Naujųjų Metų. Jei į baigmę
patektų Rotterdamas su Bure-
vestniku, sovietai negalėtų iš-
vengti V. Korčojaus, kuris žai-
džia Rotterdamo I lentoj.

Islandijos šachmatų federacija
pakvietė pasaulio meistrį A.
Karpovą į svečius, bet centrinis
Reikjaviko šachmatų klubas pa-
reikalavo kvietimą anuliuoti, pa-
siviesdamas į Islandiją Viktorą
Korčojų.

Directory of Ethnic Organiza-
tions in Massachusetts pateikia
sąrašą lietuvių organizacijų, vei-
kiančių Mass. valstijoje; jų tarpe
— Boston Lithuanian Chess
Club, c/o Merks, 115 G St.,
So. Boston, MA 02127.

CAPE COD, VASARV. BANGA SIŪLO ATSKIRUS NAMUKUS, PARUOŠTUS PATIEMS GAMINTI VALGIUS

Norintiems duodamas pilnas pensonas, su skaniais lietuviš-
kais valgiais. Krepitis: Pakštinė, P.O. Box 188, Centerville,
Mass. 02632. Telef. 617 775-4633.

LIETUVIŲ TAUPOMOJI IR SKOLINAMOJI ĮSTAIGA

SCHUYLER SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
24 Davis Ave., Kearny, New Jersey 07032
Telef. 991-0001, 991-7260

55 veikimo metai (1924-1979) — SAVI, PAS SAVUOSIUS!

TURTAS (ASSETS) \$15,000,000.00

Taupymo indėliai apdrausti iki \$40,000.00
Federal Savings and Loan Insurance Corp., Washington, D.C.

● Mokami aukšti, įstatymų leidžiami dividendai.

Lietuvių vadovaujamos finansinės įstaigos Schuyler
Savings and Loan Association, Kearny, N.J., pastatas

Netermininiams indėliams dividendai
mokami nuo įdėjimo ligi išėmimo dienos.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais-ketvirtadieniai nuo 9 v.r. iki 3 v. popiet, penktadienį nuo 9 v.r. iki
6 v.v., šeštadienį nuo 9 v.r. iki 1 v. popiet. AUTOMOBILIAMS LANGELIS VEIKIA: pirmadienį-ketvirta-
dienį nuo 3 v. p.p. iki 6 v.v. ir reguliariomis darbo valandomis.

VITAS TRAVEL SERVICE

94-10 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN, N.Y. 11421
(212) 847-5522

1979 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

VIENOS SAVAITES:	Į Bostono ar New Yorko	Į Chicago
Gegužės 14 ir 21 d.	\$850.00	\$980.00
Birželio 11 d. — Iparadota		
Liepos 9, BIRŽELIO 18	\$875.00	\$1010.00
Rugs. 20, Rugs. 3 ir 10	\$875.00	\$1010.00
Rugs. 17	\$850.00	\$980.00

1 naktis Maskvoje, 5 naktys Vilniuje, 1 naktis Maskvoje

DVIJŲ SAVAITIŲ:

Birželio 25, Liepos 16.		
Rugs. 10	\$1200.00	\$1330.00
2 naktys Maskvoj, 5 naktys Vilniuje, 3 naktys Rygoje,		
3 naktys Leningrade, 2 naktys Helsinke		
Liepos 2	\$1375.00	\$1500.00
2 naktys Maskvoj, 5 naktys Vilniuje, 1 naktis Maskvoje,		
5 naktys Romoje		
Liepos 23	\$1400.00	\$1530.00
2 naktys Maskvoj, 5 naktys Vilniuje, 1 naktis Maskvoje,		
2 naktys Lucerne, 2 naktys Munchėje, 1 naktis Baden-Baden,		
1 naktis Zuriče		
Rugs. 10	\$1375.00	\$1500.00
1 naktis Maskvoje, 5 naktys Vilniuje, 1 naktis Maskvoje,		
6 naktys Paryžiuje		

Visas grupes lydės patyrę vadovai. Įskaitoma ekskursijos į Kauną ir
Trakus, ir vizų mokesčiai. Kainos asmeniui, dviese kambaryje (are subject
to changes and/or government approval). Vienam kambariui 1 savaitėi
reikia primokėti \$100.00; 2 savaitėms — \$175.00.

Kainos apskaičiuotos 30-čiai ar daugiau keleivių.

IŠKILMĖS APREIŠKIMO PARAPIJOJE

Kun. J. Pakalniškio 40 m. kunigystės sukaktis

Apreiškimo parapija gegužės 27 surengė dvigubą šventę — savo klebono kun. Jono Pakalniškio 40 metų kunigystės ir parapijos 65 metų sukakčių minėjimą.

Iškilmingos pamaldos

11 val. buvo iškilmingos pamaldos, sutraukusios pilnutėlę bažnyčią žmonių. Didysis altorius buvo gražiai papuoštas gėlėmis. Tautinių šokių ansamblis Tryptinis dalyvavo su tautiniais drabužiais ir sėdėjo pirmose eilėse.

Iškilmingas mišias koncelebravo 11 kunigų, pats sukaktuvininkas kun. J. Pakalniškis ir kurso draugas kun. V. Pikturna, toliau — kun. V. Masiulis, kun. A. Račkauskas, kun. K. Vicks, Tėv. Paulius Baltakis, Tėv. Kornelijus Bučmys, Tėv. Placidus Barius, kun. K. Pugevičius, kun. P. Bulovas, kun. J. Aleksiūnas.

Pamokslą pasakė pats sukaktuvininkas. Išeidamas iš tos dienos evangelijos, ryškino kunigystės prasmę, prisiminė ir savo kurso draugus, savo darbą su parapija.

Pakiliai giedojo parapijos choras, vadovaujamas Viktoro Ralio. Baigta Marija Marija, kurią sugiedojo visi.

Pakeliui į salę

Po pamaldų prie bažnyčios gatvėje vyko didelis judėjimas, nes susitiko daug pažįstamų ir prisiminė senus laikus, kai sekmadieniais čia būdavo labai daug žmonių.

Žmonės pamažu traukė į salę. Laiptuose jau buvo spūstis, reikėjo laukti eilės, kol patekai į salę.

Didžiojoje salėje reikėjo net prasiskverbti, kol praėjai per žmonių telkinius, kol stalą suradai. Visa salė buvo nustatyta papuoštais stalais. Švytėjo stiklai, valgių valgiai išdėti. Gėlės ant stalo. Žvakės.

Į salę susirinko arti 300 žmonių.

Ateina svečiai

Kai visi susėdė už stalų, į salę įžengė ir garbės svečiai. Garbės stalas buvo įrengtas salės dešinėje, paliekant priėjimą prie scenos laisvą.

Prie garbės stalo, be kun. J. Pakalniškio, sėdėjo: Lietuvos gen. konsulas A. Simutis su žmona, sukaktuvininko sesuo su vyru — Paulina ir Vytautas Ver-

šeliai, Tėv. Paulius Baltakis, kun. V. Pikturna, kun. V. Masiulis, kun. P. Bulovas, kun. V. Dabušis, J. Matulaitienė, V. Radzivanas, A. Razgaitis.

Dainų programa

Pradėjo iškilmes parapijos tarybos pirmininkas Alfonsas Samušis, kuriam teko daugiausia rūpesčių pakelti, berengiant šią šventę. Nemažas darbas buvo sutvarkyti salę, nes ji ilgesnį laiką buvo nenaudojama.

Jis, pasveikinęs visus susirinkusius, tolimesniam vadovavimui pakvietė Vytautą Radzivaną.

Iškilmės pradėtos Lietuvos himnu. Jį pradėjus, atsiskleidė uždanga, ir scenoje pasirodė parapijos choras.

(nukelta į 12 psl.)

POPIETĖ LIETUVOS

PAŠTO ŽENKLAM

Motery Vienybė birželio 3, sekmadienį, 3 v. popiet Kultūros Židiny surengė knygos Postage Stamps of Lithuania sutiktuves. Knygos vienas redaktorių bei organizatorių gyvena New York. Tai Kazimieras Matuzas. Jis pats yra didelis pašto ženklų rinkėjas, uoliai platina šią knygą, rūpinasi jos reklama.

Apatinė salė buvo gražiai papuošta. Stalai apdengti ružavom staltiesėmis, prieštada daug gėlių, rožėm buvo apdėtas visas pianinas. Prie vienos sienos buvo surengta ir nedidelė pašto ženklų

parodėlė. Ją surengė K. Matuzas.

Toje parodoje buvo įdomių dalykų. Pvz., vokas iš 1811 metų. Laiškas siųstas iš Telšių į St. Peterburgą. Buvo ženklų iš pirmos vokiečių okupacijos, Basanavičiaus rašytas vokas, adresuotas dr. Račkui į Cicero, III., užrašyta prancūziškai. Basanavičiaus braižas smulkus, bet aiškus.

Buvo dar kitas įdomus ženklas iš Telšių. Lietuvos nepriklausomybės pradžioje pritrūkusių ženklų, Telšių paštas atspausdino šapirografu. Dr. J. Mikulskis, kuris buvo ženklų rinkėjas specialistas, pasiuntė atviruką į tarptautinę filatelistų draugiją Vokietijoje. Buvo pirmieji Lietuvos oro pašto ženklai iš 1921 metų.

Taip pat buvo išdėstyta filatelistų leidžiamo biuletenio įvairūs numeriai.

Popietę pradėjo Moterų Vienybės pirmininkė Elena Andriusienė, pasveikindama visus susirinkusius. Toliau vadovauti pakvietė Paulių Jurkų.

Iš Toronto specialiai šiai popietei buvo atvykęs Povilas Barbatavičius, Toronto Lietuvių Filatelistų Draugijos pirmininkas. Jis pasidalino savo įspūdžiais apie knygą, papasakojo, kaip jie renka, kaip per bendras pabaltiečių parodas patenka į Kanados spaudą.

(nukelta į 12 psl.)

Siemiet sueina jau 64 metai, kaip leidžiamas Darbininkas. Pradėtas jis leisti 1915 Bostone. 1951 perkeltas į Brooklyną ir sujungtas su Brooklyneėjusia Amerika ir Pittsburgheėjusiom Lietuvių Žiniom. Auka prisidėk prie šio laikraščio išlaikymo.

NEWARK, N.J.

Motinų pagerbimas

Vietos LB apylinkės ir Lietuvos vyčių 29 kuopos valdybos gegužės 12 Švč. Trejybės parapijos salėj surengė motinoms pagerbti vakarą. Į jį atsilankiusios motinos buvo pagerbtos ne tik jom prisegtom gėlėm, bet ir visa jų garbei skirta vakaro programa. Tik gaila, kad atsilankiusių motinų ir šiaip svečių skaičius buvo palyginti mažokas.

Vakaro programą pradėjo inž. architektas Alg. Brazinskas, pasveikindamas atsilankiusias motinas ir pakviesdamas programą pradėti Reginą Brazinskaitę, kuri jautriai padėkdamo Leonardo Žitkevičiaus eilėraščių "Dainuok, motule". Tolimesnę programą atliko LB N.J. apygardos globojama tautinių šokių grupė Liepsna, atlikdama keletą lietuviškų vestuvinių papročių vaizdų. Pažymėtina, kad pirmą kartą šios grupės gyvenime tautinis šokis buvo labai darniai sujungtas su vestuviniu papročiu ir jį poetine forma pavaizduojančiom eilėm. Atitinkamas eiles prieš kiekvieną šokį deklamavo Danguolė Didžbaliene. Papročius aptariantieji žodiniai vaizdai tryško lyrinės nuotaikos poezija. Kas buvo autorius, sunku pasakyti, greičiausiai visą šį montažą paruošusios Rūtos Mickūnienės iš mūsų liaudies dainų ir įvairių poetų sukurtų posmų surankiota pynė. Jaunuosius vaidino Rūta Didžbalytė ir Algis Brazinskas. Prie grupės šiuo metu priklauso šie šokėjai: Danutė Audėnaitė, Rūta ir Linda Didžbalytės, Rūta Melinytė, Rūta ir Astra Kvedaraitės, Rita Gražulytė, Rasa Eitmanaitė, Audra Tursaitė, Roxanne Czubowicz, Linas Bružėnas, Arūnas Bitėnas, Algis ir Rimas Matyckai, Juozas Didžbalis, Linas Eitmanas, Edvardas Podleckis ir Tomas Lora. Grupei vadovauja Rūta Mickūnienė, Debbie Didžbalytė ir Algis Brazinskas. Akordeonais šokius palydi Rūta Raudytė ir Emilija Skruodytė.

Programai pasibaigus, buvo turtinga loterija, Arūno Bitėno tvarkoma juostelinė muzika ir Newarko ponių paruošta kava su įvairiais kepiniais. Ar rengėjams liks kiek pelno jaunimo kongresui paremti, sunku pasakyti, nes žmonių buvo gerokai mažiau. O programa buvo tikrai graži. Rūtai Mickūnienėi ir visiem programos atlikėjams priklausio ne tik padėka, bet ir pagarba už įdėtą darbą ir gražias pastangas įvairinant tautinių šokių meną.

LA.SVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:00 val. 1430 banga iš WWEL 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Višcins 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209 BOSTON, MASS. — WNSR 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

Baisiojo birželio išvežimų minėjimas rengiamas LB Bostono apylinkės valdybos birželio 9, šeštadienį. 6:30 val. vak. Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioj So. Bostone pamaldos, o po jų salėj po bažnyčia minėjimas. Kalbės Algirdas Budreckis, o meninę programą atliks sol. Benediktas Povilavičius, akomponuojant prof. Jeronimui Kačinskui. Organizacijos bažnyčioj ir salėj prašomos dalyvauti su vėliavomis.

Solisto Benedikto Povilavičiaus rečitalis įvyko gegužės 6 Lietuvių Piliečių dr-jos salėj. Rengė Kultūrinių subatvakių valdyba. Solistas dažnai girdimas įvairiuose parengimuose, bet šį kartą parodė savo pilną meninį pajėgumą. Rečitalyje B. Povilavičius atliko G. F. Haendelio, L. v. Beethoveno, J.F. Halevy, Fr. Schuberto, G. Verdi, A. Boito, J. Gruodžio, St. Šimkaus, Vyt. Klovos, J. Bašinsko, G. Melerio kūrinis. Solistui akomponavo prof. Jeronimas Kačinskas. Nors prieš dvi savaites buvo Laisvės Varpo, o prieš savaitę komp. Juliaus Gaidelio koncertai, publikos ir šį kartą dalyvavo gausiai ir visi buvo patenkinti puikiu sol. B. Povilavičiaus rečitaliu.

Šv. Petro parapijos koplyčioj 7-oj gatvėj gegužės 24 vakarą

po mišių vyko parapiečių pasitarimas su naujuoju klebonu kun. Albertu Kontautu. Prieš 30 metų parapijoj dirbo penki kunigai, o dabar liko tik vienas klebonas. Bažnyčia yra graži, bet aplinka labai nugyventa. Ap-svarsčius įvairias parapijos problemas, sudarytas laikinas parapijos komitetas, kuris birželio 11 susirinks posėdžiui. Visų lietuvių pareiga padėti išlaikyti lietuvišką parapiją, lietuviškos veiklos židinį.

Jadvyga Tumavičienė mirė gegužės 25. Tai buvo šviesi ir susipratusi lietuvė, kilusi nuo Biržų, bet visą savo gyvenimą išgyvenusi Amerikoje. Naujieji ateiviai Bostone ją vadino "tremtinių motina", nes ji jų daug atsikvietė į Ameriką. Ji buvo amžina So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos narė, priklausė prie Sandaros organizacijos. Paskutinis atsisveikinimas vyko gegužės 28 Casper laidotuvių koplyčioj, Maldom vadovavo kun. A. Kontautas, o atsisveikinimui — Kazys Šimėnas. LB apylinkės var-du atsisveikino pirm. Antanas Andriulionis, L.M. Federacijos — Irena Manomaitienė. Velionė po mišių Šv. Petro lietuvių bažnyčioj gegužės 29 palaidota Highland kapinėse Norwoode. Nuliudime paliko dukteris Ireną A. Mickūniene, Gertrūdą A. Swiek ir sūnų Julijų Tumavičių su šeimomis.

“Amber Holidays”

1979 M. EKSORSIJOS Į LIETUVĄ iš Bostono/New Yorko

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

Vienos savaitės: Maskva/Vilnius

liepos 12	— \$865.00	rugsejo 26	— \$829.00
rugpjūčio 2	— \$865.00	spalio 10	— \$829.00
rugsejo 19	— \$829.00		

DVIEJŲ SAVAIČIŲ%

rugpjūčio 8	— Leningradas 2, Vilnius 5, Riga 2, Maskva 2, Helsinkis 2 — \$1189.00
gruodžio 19	— Leningradas 2, Vilnius 5, Riga 2, Maskva 2, Helsinkis 2 — \$1045.00

VISOS GRUPĖS aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

GRUPĖSE VIETŲ SKAICIUS RIBOTAS —

PATARTINA REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU.

Trans-Atlantic Travel Service, Inc.

393 West Broadway, P. O. Box 116

South Boston, Ma. 02127, Tel. (617) 268-8764

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio kelionių agentūra, jau nuo 1960 metų SEKMINGAI organizuoja visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Istaigai vadovauja: ALDONA ADOMONIS IR ALBINA RUDZIŪNAS.

Prices are based on double occupancy and are subject to changes and/or Government approval.

PADĖKA

Mūsų mylimam vyrui, tėvui, uošviui ir seneliui

A.A.

JURGIUI MONTVILAI

netikėtai atsiskyrus su šiuo pasauliu, nuosirdžiai dėkojame visiems aplankiusiems velionį koplyčioje, dalyvavusiems bažnyčioje ir palydėjusiems į paskutinę poilsio vietą — Cypress Hills kapines.

Dėkojame visiems už žodžių, raštų ir spaudoje pareikštą užuojautą, už šv. Mišių aukas, už gėles ir dosnias aukas velionio atminimui Kultūros Židinyje.

Dėkojame Apreiškimo parapijos klebonui kun. J. Pakalniškiui, kun. A. Račkauskui ir kun. L. Budreckui už šv. Mišių aukojimą, maldas koplyčioje ir kapinėse.

Dėkojame vargonininkui V. Raliui ir M. Razgaičiui už giedojimą bažnyčioje.

Dėkojame laidotuvių direktorei Marytei Šalinskienei už taip rūpestingą ir jautrų patarnavimą.

Nuliudime pasiliektą: žmona Halina Montvilienė ir sūnus Vidas Montvila su šeima

PADĖKA

Nuosirdžiai dėkoju visiem už užprašytas mišias bei pareikštą užuojautą mano broliui Henriku mirus: Tėv. Pauliui Baltakiui, Lietuvių Atletų Klubui, Bingo darbuotojams, P. Mičiuliui, P. Bartkams, P. Bandžiukams, P. Petrėnienėi, P. Baliūnui, P. Bagdžiūnams, P. Mikalauskams, P. Rasiams, P. Šimkieniui, P. Brazauskams ir kitiems.

J. Rauba

Bostono veikėjai ir geradai

JADVYGAI TUMAVIČIENEI

mirus, užjaučiame dukterį I.A. Jurėnas ir gausius vellonės draugus.

Elena Gimbutienė,
Jurgis Gimbutas su šeima

A.A.

JURGIUI MONTVILAI

mirus, jo žmonai Halinai, sūnui Vidui ir jo šeimai giliai užuojautą reiškia

Vytas ir Aldona Gerulaičiai su šeima

“LIETUVOS ATSIMINIMŲ” RADIJAS

ruošia

LIETUVIŲ DIENĄ — RADIOJO PIKNIKĄ

birželio (June) 17 d., 1979 mt., sekmadienį,

gražioje vietoje su visais patogumais:

ESTŲ TAUTINIAME PARKE ir SALĖSE

Route 528, Lakewood — Jackson, N.J.

PROGRAMOJE:

- ◆ Ekumeninis Susikaupimas, prisimenant tragiškas Pabaltiečių deportacijas
- ◆ Tautinių Šokių Grupė "Liepsna", vad. D. Didžbalytei
- ◆ Estų Šokėjų Grupė, vad. Ferdinand Rikka
- ◆ Jaunų Latvių Gimnastų Grupė, kuriai vad. Aina Ozols
- ◆ Iškiliosios lietuvių konkursas išrinkti "Miss Lithuania", 1979
- ◆ Tėvų Pagerbimas — Tėvų Dievos proga

Pikniko pradžia: 1:00 val. p.p.

Programa: 3:00 val. p.p.

Šokiai nuo 5 val. p.p. grojant M. Matulionio orkestrui

(Programa vyks 1000 vietų amfiteatre po atviru dangum)

(Prie parko yra didelis sklypas automobiliams pastatyti — nemokamai)

Iėjimas \$4.00, studentams ir moksleiviams — \$2.50

Vaikams iki 12 metų — nemokamai.

Veiks turtingas gėrimų ir lietuviškų valgių bufetas

Maloniai kviečiame atsilankyti į šią tradicinę šeimynišką Radijo Šventę!

Jūsų gausus dalyvavimas užtikrins mūsų tolimesnę radijo veiklą...

Direktorius, Dr. JOKŪBAS J. STUKAS

Šis Radijo Piknikas — Lietuvių Diena — įvyks bet kokiam orui esant!

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židinyje šį savaitgalį: birželio 9, šeštadienį, Kultūros Židinio rėmėjų susirinkimas 10 v.r., vakare — vyrų choro Perkūnas 15 metų sukaktuvinis koncertas; birželio 10, sekmadienį, 12 val. — jaunimo pamaldos ir Maironio lituanistinės mokyklos baigimo aktas.

Jaunimo pamaldos — bus birželio 10, sekmadienį, 12 val. Kultūros Židinyje.

Maironio lituanistinėje mokykloje mokslo metai baigiami šį savaitgalį. Birželio 9 visi mokiniai įprastine tvarka renkasi į mokyklą. Tai bus paskutinė jų darbo diena mokykloje. Sekmadienį visa mokykla renkasi į Kultūros Židinį. 12 val. — pamaldos. Po jų — mokslo metų užbaigimo aktas, pranešimai apie kiekvieną skyrių, geriausių mokinių apdovanojimas, įteikiami atestatai baigusiems aštuonis skyrius. Po visų iškilnių — abiturientų vaisės žemutinėje salėje. Mokslo metų baigimo iškilnėse dalyvauja Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis, lituanistinių mokyklų rytų apygardos inspektorius Antanas Masonis. Kviečiama taip pat ir visuomenė į šią jaunimo ir mokslo metų baigimo šventę.

Liet. Kat. Moterų Sąjungos 24 kuopos susirinkimas bus birželio 10, sekmadienį, 12 val. Angelų Karalienės parapijos salėje.

L.K. Moterų Sąjungos 29 kuopos susirinkimas kviečiamas birželio 10, sekmadienį, 12 val. Apreiškimo parapijos salė. Visos narės kviečiamos dalyvauti. Bus proga sumokėti nario mokesį. Po susirinkimo vaisės.

A. a. Leono Bilerio atminimui Kultūros Židiniui aukojo po 25 dol. — dr. M. D. Pautienis, Braintree, Mass., ir E. R. Janulaitis, Hyannis, Mass. Nuosirdus ačiū.

A. a. Michalinos Narvydienės atminimui Kultūros Židiniui po 10 dol. aukojo: Marytė Šalinskienė ir Petras Pusnikas. Velionės artimiesiems reiškiamas nuosirdžia užuojautą, o aukotojam — lietuvišką ačiū.

A. a. Jurgio Montvilos atminimui pagerbti J. Botyrius Kultūros Židiniui paukojo 15 dol. Nuosirdus ačiū.

Lenkų laikraštis — Nowy Dziennik, leidžiamas New York, gegužės 9 paminėjo, kad nuo gegužės 15 sustabdomas Keleivio laikraščio leidimas.

Kun. Juozas Venckus, SJ, iš Los Angeles, Calif., atvyko į Apreiškimo parapiją ir čia praleis visą vasarą, pavaduodamas atostogaujančius kunigus. Palydėtas kun. A. Račkauskas, jis birželio 1 lankėsi Darbininko redakcijoje, apžiūrėjo ir spaustuvę. Kun. J. Venckus yra žemaitis, profesorius bent keliuose universitetuose.

MECHANICAL-DESIGNER for machine manufacturer in Queens, N.Y. Will consider partnership with right person. Write Joseph Gurknsis, 23-02 124 St., College Point, N.Y. 11356, or phone 212 445-4242.

Rimas Klivečka paskirtas garšios ir didelės Cosmos futbolo komandos treneriu. Apie šį paskyrimą plačiai rašė The New York Times ir Daily News sekmadieninėse laidose. Sporto skyriuje buvo pirmoji žinia.

Vaclovas Sevrukas, kuris iš Lietuvos atvyko prieš 5 metus, palaiko ryšį su įvairiais disidentais ir dabar uoliai rūpinasi Balo Gajausko išvadavimu iš Sovietų Sąjungos kalėjimo.

Prof. dr. Aldona Šlepetytė-Janačienė, Pace Universiteto New York'e svetimų kalbų ir literatūros skyriaus dekanė, gegužės mėn. už nuopelnus pakelta į aukščiausią profesūros laipsnį.

Marcelė Aleliūnienė, Tado našlė, mirė gegužės 14 Carrick, Pa. Nuliūdime liko sūnus Jurgis, dukra Eleonora, du broliai Lietuvoje, brolvaikiai. Palaidota gegužės 18 iš Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčios Pittsburgh, Pa.

New Yorko vyrų choro Perkūno 15 metų sukaktuvinis koncertas bus birželio 9, šį šeštadienį, Kultūros Židinyje. Programoje dainuos Perkūno choras, diriguojamas Vytauto Daugirdo (chormeisteris Viktoras Ralys), dalyvaus solistė Irena Stankūnaitė, pianistė Dalia Sakaitė, Paulius Rajeckas — pantomimikas. Stalus galima užsisakyti pas Lionginą Drangauską — choro pirmininką, — 296-5655 arba pas Zenoną Jūrį — 441-7831. Šokiama gros Amour orkestras, šokių metu dainuoja Juozas Nakas ir "Jinai ir trys gintarai". Koncerto pradžia 7:30 v.v.

Liudas Tamošaitis, mūsų uolus fotografas, pakviestas Lituanistikos Instituto Talkos komiteto, padarė per 90 skaidrių iš Vilniaus Universiteto istorijos. Skaidrės buvo parodytos Vilniaus Universiteto minėjime gegužės 27 Kultūros Židinyje. Rodymo metu buvo pamišta pasakyti, kas jas fotografavo. Talkos komitetas nuosirdžiai dėkoja Liudui Tamošaičiui už toki paslaugų ir greitą darbą ir už uolų patarnavimą.

Ramovėnų iniciatyva gegužės 28 buvo pamaldos už mirusius bei žuvusius karius. Po pamaldų visi aplankė kapines ir mirusių ramovėnų kapus papuošė gėlėmis. Po to visi susirinko į Kultūros Židinio posėdžių menę, kur buvo gražios vaisės. Be ramovėnų dar dalyvavo šauliai ir birutietės.

Birželio trėmimai į Sibirą bus paminėti birželio 17, sekmadienį, Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Ten 11 val. bus mišios. Visuomenė kviečiama kuo gausiausiai dalyvauti.

Išnuomojamas nuo liepos 1 šešių kambarių butas antrame aukšte, 125 St., Richmond Hill, prie pat Jamaica Ave. Du blokai iki traukinio (BMT) stoties ir autobuso sustojimo vietos. Nuoma prieinama. Skambinti 846-0502 arba 846-6230.

Brolis Kazimieras Gulbinas, OFM, birželio 3 atšventė savo 50 metų sukaktį ir gimtadienį. Ta proga jo bičiuliai 5 v.v. Kultūros Židinyje jam surengė staigmenos pobūdį, kuriame dalyvavo per 50 žmonių.

Pabaltijo Moterų Tarybos 32 metų sukakties minėjimas bus birželio 10, sekmadienį, 4:30 v. popiet Estų namuose 243 E. 34 Street, Manhattane. Numatoma, kad kalbės dr. Martin Abend, žinomas televizijos komentatorius. Visi kviečiami dalyvauti.

Lietuviško kryžiaus New Yorko Flushing Meadows parke reikalui kviečiamas bendras posėdis, kuriame dalyvaus LB New Yorko apygardos ir Liet. Kryžiaus komiteto atstovai, birželio 8, penktadienį, 8 val. vak. Kultūros Židinyje.

Michaline Narvydienė-Leliolytė, vyresnės kartos imigrantė, mirė gegužės 30. Paliko vyrą Joną ir sūnų Rimą. Palaidota birželio 2. Buvo pašarvota M. Shalins šermeninėje. Buvo kilusi iš Jonišio miesto, gyveno 3943 Brooklyn Ave., Seaford, N.Y.

A. a. Magdalenos Galdikienės atminimui Kultūros Židiniui aukojo: po 25 dol. — dr. Aldona Janačienė, Marytė Šalinskienė, Pasaulio Lietuvių Katalikių Organizacijų Sąjungos valdyba, 10 dol. — Lietuvių Moterų Klubų Federacija.

Velionės artimiesiems reiškiamas nuosirdžia užuojautą, o aukotojam — lietuvišką ačiū.

A. a. Anelei (Breivaitei) Maideikienei Waterburyje mirus, jos artimieji vieton gėlių aukojo Tautos Fondui: po 10 dol. — A. ir K. Čampės, Marija Knys-tautienė, Genovaitė Valiulienė, Jonas Stapulionis, Mr. Mrs. Stanley Shukis, po 5 dol. — Magdalena Kudirkienė, Jadvyga Bajorienė, Liuda Krasauskienė, Antanina Gylienė. Tautos Fondo valdyba aukotojam nuosirdžiai dėkoja.

ELIZABETH, N.J.

Didžiųjų trėmimų ir nuolatinių kovų už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą aukos bus iškilmingai paminėtos Šv. Petro ir Povilo parapijos bažnyčioje, 211 Ripley Pl., Elizabeth, N.J., birželio 16, šeštadienį, 6 val. vak. koncelebracinė mišiom, pamokslu ir giesmėmis. Apylinkių lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti.

Ieško investatorių. Sukėlus kelių milijonų pagrindinį kapitalą, dalyvaujant Hollywoodo aktoriam, pagal neseniai išleistą Doubleday novelę, netrukus bus pradėtas filmuoti Lietuvos istorijos pokario gyvenimą vaizduojantis universalios temos filmas. Juo domisi tarptautiniai distributoriai, siekdami užsitikrinti teises. Knygos ir filmo autoriaus sąlyga užsienio lietuviams sudaryta retai pasitaikanti proga pasinaudoti šia visapusiškai naudinga kultūrine ir finansine investacijos galimybe. Skambinti 516 944-8757.

PRANCIŠKONŲ VASARVIETĖ KENNEBUNKPORTE

Pranciškonai visus lietuvius kviečia atstogauti savo vasarvietėje, Kennebunkporte. Čia ideali vieta ir fiziniams, ir dvasiniams poilsiui. Pavargusias nuo darbo jėgas stiprina didinga Malno gamta — jūra, miškai, tyras oras, o taip pat geras maistas, patogūs kambariai. Dvasiai atgalvos telkia meniška aplinka — monumentinės skulptūros lauke, nuostabaus grožio koplyčia, dailės parodos, koncertai, literatūros vakarai, paskaitos. Pranciškonų vasarvietė JAV ir Kanados lietuviams yra tapusi visokerlopo poilsio vieta karštais vasaros mėnesiais.

Atostogavimo sezonas prasideda birželio 30 ir baigiasi rugsėjo 3. Informacijų ir rezervacijų reikalais kreipiamasi šiuo adresu: Franciscan Guest House, Kennebunkport, ME 04046. Tel. 207 967-2011.

IŠKILMĖS APREIŠKIMO PARAPIJOJE

(atkelta iš 11 psl.)

Chorui dirigavo Viktoras Ralys, jam pirmą kartą akomponavo jaunas muzikas Paulius Rajeckas. Choras padainavo: Kur giria žaliuoja — J. Gudavičiaus, Gintaro kraštas — St. Sližio, Lietuviais esame mes gimę — St. Šimkaus ir bisui — Lietuva, šiaurės pašvaistė — St. Sodeikos.

Tuoį pat prasidėjo pietūs. Maldą sukalbėjo kun. Pranas Bulovas. Tuoį buvo pripildtos šampano taurės ir sugiedota Ilgiausių metų. Pakeltas tostas.

Sveikinimai

Sveikinimo kalbos buvo pirtintos tautiniais šokiais. Sveikinimo kalbą pasakė Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, prisimindamas sukaktuvininko nueitą kelią, kaip jis gyveno Lietuvoje, kaip jis mokėsi, kaip atvyko į Ameriką. Tėv. Paulius Baltakis pasidžiaugė, kad su šia parapija yra glaudžiai susijęs ir tėvų pranciškonų iškūrimas Brooklyne, kad visą laiką riša šilti santykiai.

Kun. Viktoras Dabušis sveikino Kunigų Vienybės vardu, prisiminė ir tas dienas, kai jis su kun. J. Pakalniškiu dirbo Pagirio parapijoje.

Lietuvos Atsiminimų radijo

ruošiamoj Lietuvių dienoj — piknike birželio 17 Estų tautiniame parke. Lakewood — Jackson, N.J., dalyvaus ir Darbininko spaudos kioskas su naujausiomis lietuviškomis plokštelėmis, knygomis bei lietuviškais suvenyrais.

Kultūros Židinio rėmėjų

Lietuvių Kultūros Fondo susirinkimas bus birželio 9, šeštadienį, 10 v.r. Kultūros Židinyje. Prašomi dalyvauti visi nariai, taip pat kviečiami ir nauji nariai, kuriems rūpi Kultūros Židinio ateitis.

Lietuvių Skautų Sąjungos vardu sveikino Lilija Milukienė ir įteikė bendrą skautų dovaną — dail. V. Igno paveikslą.

Tautiniai šokiai

N.Y. tautinių šokių ansamblis Tryptinis grakščiai scenoje pašoko: suktinį, zanavykų aplinkinį, gyvatarą ir sadutę.

Baigdamas sadutę, mergaitės nusileido nuo scenos ir gėles atnešė prie stalo ir sudėjo su kaktuvininkui. Ansamblis taip pat padovanojo ir gintarinį rožančių, kurį atnešė ant aksominės pagalvėlės. Ansamblui vadovauja Jadvyga Matulaitienė.

Sveikinimų buvo ir daugiau. Kun. V. Pikturna sveikino R.K. Federacijos ir savo kurso draugų vardu, Vytautas Radzivanas — Lietuvių Bendruomenės vardu,

Antanas Razgaitis — ateitininkų vardu, Alfonsas Samušis — Apreiškimo parapičių vardu.

Raštu sveikino dr. Aldona Šlepetytė-Janačienė, kun. P. Patlaba, birutietės, Liet. Kat. Moterų Kultūros Draugija.

Kun. J. Pakalniškis, baigdamas pietus, padėkojo visiems už šio pagerbimo surengimą, prisiminė savo bendradarbius, artimuosius.

Salę šiai iškilmei buvo dekoravęs Paulius Jurkus. Išleista ir iškilnių programa, spausdinta spaustuvėje.

-o-

Iškilmės ir pietūs parodė, kad visi parapičiai jautriai sutiko savo naujo klebono atsikėlimą į jų parapiją ir dabar turėjo progos pareikšti jam savo meilę ir prisirišimą.

(p.j.)

POPIETĖ PAŠTO ŽENKLAM

(atkelta iš 11 psl.)

Kalbėjo ir du amerikiečiai. Pirmas buvo Ernest Kehr, pasaulinio masto filatelijos žurnalistas, vienas iš Collectors Club narių, daug prisidėjęs, kad būtų išleista ši knyga apie Lietuvos pašto ženklus. Jis kilęs iš Richmond Hill, su lietuviomis nuo seno turi gerus ryšius, yra rašęs apie dail. V. K. Jonyną ir jo išleistą šv. Kazimiero pašto ženklą.

Jis irgi pasidžiaugė knyga, prisiminė, kaip jis pats pradėjo rinkti ženklus, kaip susidomėjo Lietuvos ženklais.

Antras amerikietis buvo Abbotz Lutz, Collectors Club valdybos narys, kuris rūpinasi klubo leidiniais ir prižiūri tų leidinių technišką išleidimą. Jis nieko negailėjo, kad ši knyga išeitytų kuo gražesnė ir patrauklesnė. Pasidžiaugė leidiniu ir žadėjo pats nuvežti vyšk. P. Marcinkui, kurį gerai pažįsta.

Walter Norton iš Philadelphia, New Yorko Lietuvių draugijos pirmininkas ir biuletenio redaktorius, kalbėjo lietuviškai ir papasakojo, kad draugija turi dabar apie 200 narių, kad jau yra išleista iš viso 109 biuletenio numeriai. Papasakojo, kaip tie numeriai paruošiami. Jis nemaža rašo apie Lietuvos pašto ženklus amerikiečių filatelistų spaudoje. Ir apie šią knygą parašė didžiulį straipsnį.

Po to Kazys Matuzas paskaitė įvairius atsiliepimus apie šią knygą. Atsiliepimai kaip tik parbrėžė šio leidinio vertę.

Pabaigoje pirmininkė Elena Andriusienė visiems padėkojo už programą, pakvietė Tėv. Paulių Baltakį sukalbėti maldą, po to visus pakvietė prie vaišių stalo. Tada visi turėjo progos dar apžiūrėti parodą ir įsigyti knygą. Žmonių buvo atsilankę apie 50-60. Prie gražių vaišių stalų jie dar šnekėdavosi iki vakaro. (p.j.)

NEW YORKO VYRŲ CHORO

PERKŪNAS

15 METŲ JUBILIEJINIS

KONCERTAS

bus birželio 9, šeštadienį, 7:30 v.v.

Kultūros Židinyje.

341 Highland Blvd., Brooklyne, N.Y.

PROGRAMOJE:

- Perkūno choras, vadovaujamas VYTAUTO DAUGIRDO, chormeisteris VIKTORAS RALYS
- solistė IRENA STANKŪNAITĖ, sėkmingai dainavusi įvairiose operose;
- pianistė DALIA SAKAITĖ,
- PAULIUS RAJECKAS — pantomimikas, neseniai pasirodęs televizijoje.

Šokiams groja AMOUR orkestras

Šokių metu dainuoja: JUOZAS NAKAS ir "Jinai ir trys gintarai".

Bufetas, užkandžiai.

Bilietai galima gauti pas M. Šalinskienę, choro narius ir prie įėjimo.

Stalus galima užsisakyti pas Lionginą Drangauską — 296-5655 arba pas Zenoną Jūrį — 441-7831

Įėjimo auka — 6 dol., jaunimui 3 dol. (Tik prie įėjimo)

Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

KULTŪROS ŽIDINIO RĖMĖJŲ

LIETUVIŲ KULTŪROS FONDO VISUOTINIS NARIŲ SUSIRINKIMAS

BIRŽELIO 9, ŠEŠTADIENĮ,
KULTŪROS ŽIDINYJE

Pradžia 10 val. ryto
Seniau įstoję ir nauji nariai
prašomi dalyvauti